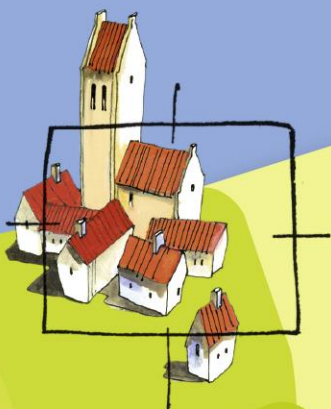

Ruimtelijke Onderbouwing Zonneweide IJlst

DEFINITIEF

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ruimtelijke Onderbouwing Zonneweide IJlst

DEFINITIEF

Inhoud

Rapport + bijlagen

24 november 2017

Projectnummer 027.86.50.01.00

Ruimte voor de leefomgeving

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Projectgebied	4
1.3	Leeswijzer	5
2	Projectbeschrijving	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Toekomstige situatie	7
2.2.1	Landschappelijke inpassing	8
3	Beleid	10
3.1	Rijksbeleid	10
3.1.1	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012)	10
3.1.2	Ladder voor duurzame verstedelijking	10
3.1.3	AMvB Ruimte (2011)	11
3.1.4	Energieakkoord voor duurzame groei (2013)	11
3.2	Provinciaal beleid	12
3.2.1	Streekplan Fryslân 2007	12
3.2.2	Verordening Romte 2014	12
3.2.3	Beleidsnota Romte foar Sinne (2015)	12
3.2.4	Structuurvisie Grutsk op 'e Romte (2014)	13
3.3	Gemeentelijk beleid	14
3.3.1	Visie Ruimtelijke Kwaliteit Gemeente Súdwest-Fryslân (2013)	14
3.3.2	Duurzaamheidsvisie (2012)	14
3.3.3	Notitie Ruimte voor de Zon	14
3.3.4	Erfgoednota 2013 – 2016	15
3.3.5	Bestemmingsplan 'Buitengebied Wymbritseradiel'.	15
3.4	Conclusie	16
4	Milieuaspecten	17
4.1	Bodem	17
4.2	Erfgoed	17
4.2.1	Archeologie	18
4.2.2	Cultuurhistorie	20
4.2.3	Conclusie	20
4.3	Ecologie	20
4.4	Water	20
4.5	Milieuhinder van bedrijven	22
4.6	Externe veiligheid	22
4.7	Verkeer, parkeren en luchtkwaliteit	23

4.8	Vormvrije m.e.r.- beoordeling	23
5	Uitvoerbaarheid	24
5.1	Economische uitvoerbaarheid	24
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	24
5.2.1	Procedure omgevingsvergunning	24
5.2.2	Tervisielegging ontwerp	25

Bijlagen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Energiecoöperatie IJlst en omstreken is voornemens een zonneweide nabij IJlst te realiseren. Dit zonnenveld dient voornamelijk te voorzien in de energiebehoefte van IJlst. De locatie van de zonneweide is voorzien aan de noordzijde van IJlst, aan de Zuidwesthoekweg, en beslaat een oppervlakte van circa 2 ha. Het project maakt onderdeel uit van de pilot 'MenskijsEnergie'.

Hoewel de gemeente Súdwest-Fryslân zich positief opstelt ten opzichte van het ontwikkelen van zonnenvelden, door middel van de notitie 'Ruimte voor de Zon', is het realiseren van de zonneweide binnen de huidige bestemming niet mogelijk. Het projectgebied is gelegen binnen het plangebied van bestemmingsplan 'Buitengebied Wymbritseradiel' (2010) en heeft hierin de bestemming 'Agrarisch'.

Om de zonneweide van 2 ha, en hiermee het gebruik van de gronden voor het opwekken van elektriciteit, mogelijk te maken is het noodzakelijk dat een uitgebreide Wabo-procedure (artikel 2.12, lid 1, onder a, sub 3 van de Wabo) wordt doorlopen die hoort bij het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het geldende bestemmingsplan. Een omgevingsvergunning herziet het bestemmingsplan niet, maar is te beschouwen als een uitzondering die wordt gemaakt ten aanzien van de regels zoals die zijn opgenomen in het geldende bestemmingsplan.

Een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan bestaat in ieder geval uit een goede ruimtelijke onderbouwing. In de onderbouwing is uiteengezet of vanwege het project sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing voorziet hierin.

1.2 Projectgebied

Het projectgebied betreft kadastraal perceel 63 sectie D in IJlst, gemeente Súdwest-Fryslân. Navolgende figuur geeft het projectgebied weer.

Figuur 1. Weergave projectlocatie

1.3 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk volgt een hoofdstuk waarin het project omschreven wordt. Hoofdstuk 3 behandelt het relevante beleidskader waarna in hoofdstuk 4 het project getoetst wordt aan de wet- en regelgeving. Ten slotte gaat hoofdstuk 5 in op de uitvoerbaarheid van het project.

2 Projectbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het projectgebied is gelegen aan de noordzijde van het stadje IJlst in de gemeente Súdwest-Fryslân. Het projectgebied wordt begrensd door de Geau aan de oostzijde, het bedrijventerrein IJlst aan de zuidzijde, de Zuidwesthoekweg aan de westzijde, en agrarisch grasland aan de noordzijde. De gronden zijn in de huidige situatie in gebruik als agrarisch grasland.

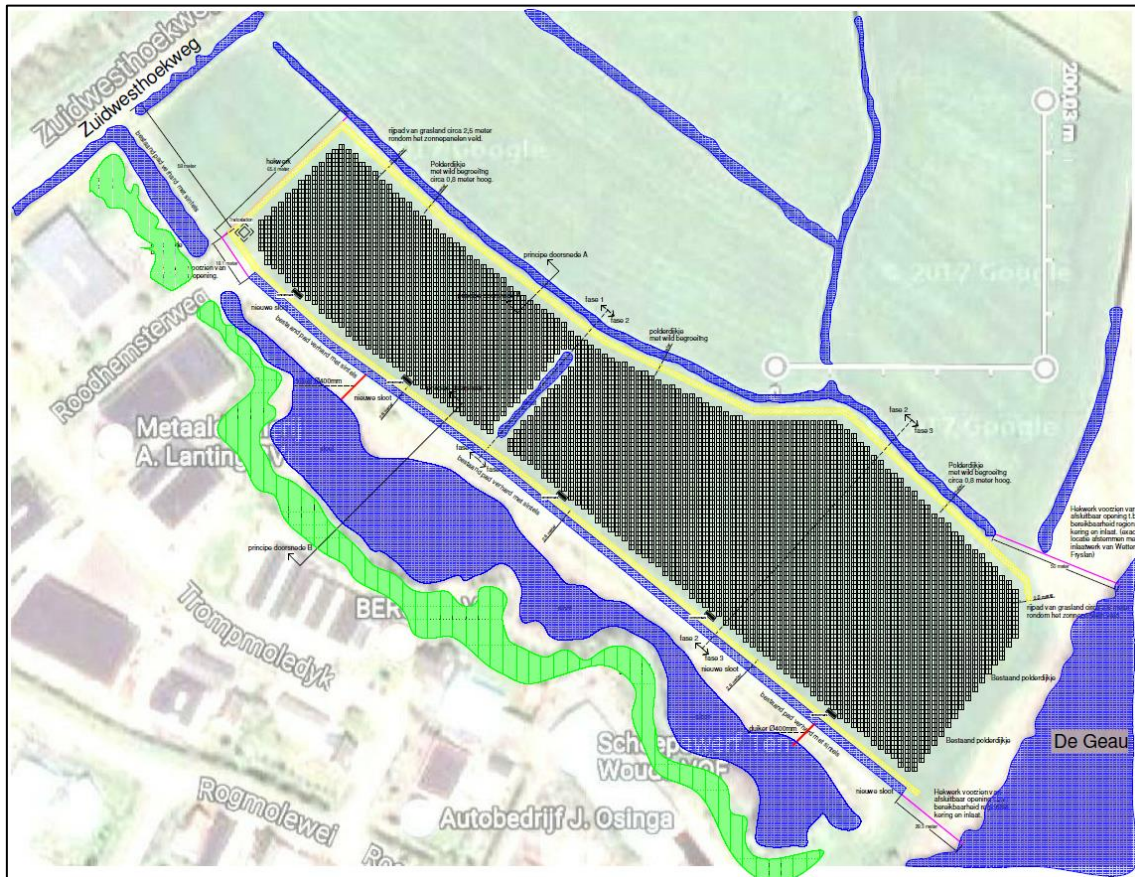
Figuur 2. Huidige situatie projectgebied, gezien vanaf de Zuidwesthoekweg (bron: Googlemaps)

Figuur 3. Naastgelegen bedrijventerrein projectgebied, gezien vanaf de Zuidwesthoekweg (bron: Googlemaps)

2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt het projectgebied ingericht met circa 9.500 zonnepanelen. De zonnepanelen worden in een oost-west opstelling met een hellingshoek van 15 graden gesitueerd. Gezamenlijk leveren de zonnepanelen in totaal 2.66 Mega Wattpeak op. De zonneweide wordt landschappelijk ingepast waarbij de zonnepanelen worden voorzien van een zwarte kleur (all-black panelen). Daarnaast wordt aan de zijde van het bedrijventerrein een nieuwe sloot aangelegd.

Figuur 4. Weergave nieuwe situatie projectgebied

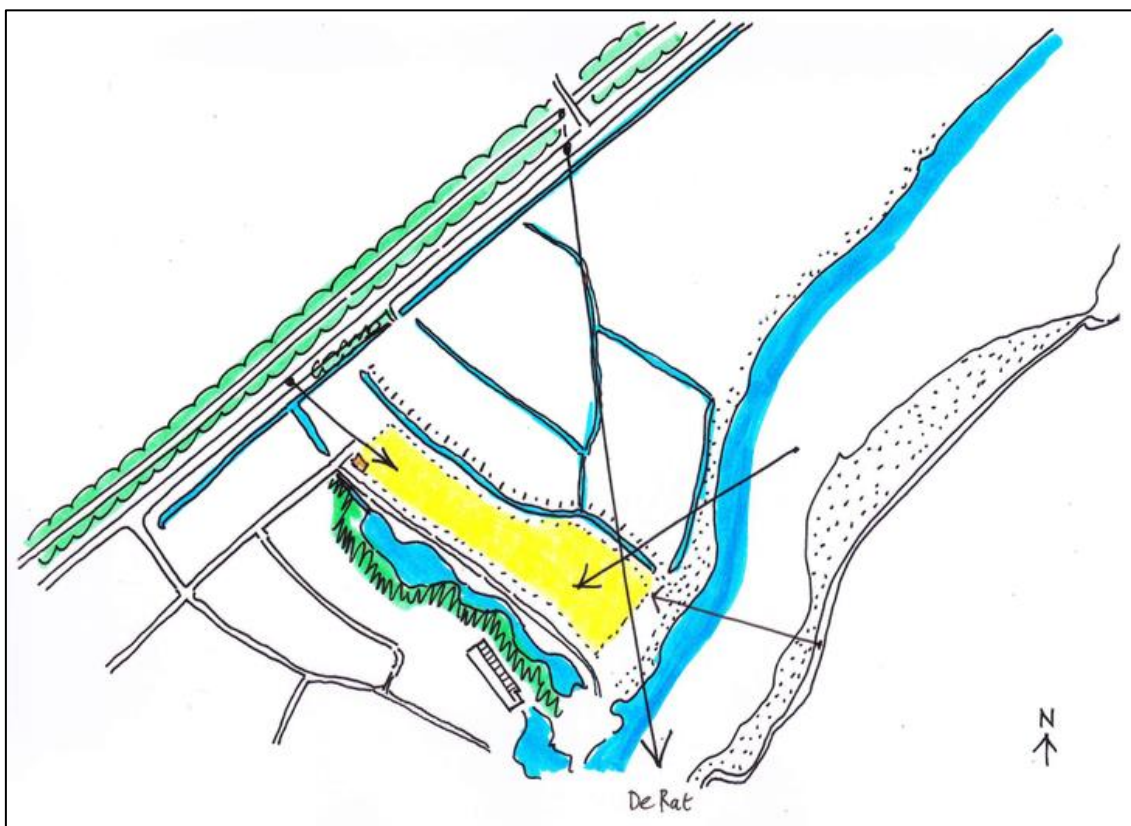

Figuur 5. Weergave projectgebied in nieuwe situatie, situering zonnepanelen

2.2.1 Landschappelijke inpassing

De beoogde locatie is gelegen langs de Geau en sluit bij het naastgelegen bedrijventerrein aan. Het dijkje van de voormalige opvaart zorgt voor een logische landschappelijke begrenzing. Een voorwaarde bij het opstellen van de zonnepanelen is dat het zicht vanuit zowel de trein als de Zuidwesthoekweg op de molen De Rat behouden moet blijven. De molen is gelegen aan de overzijde van de Geau. Daarnaast vraagt het open landschap om een lage opstelling van de panelen, waarbij de voorkeur uitgaat naar een oost-west opstelling.

De inrichting van de zonneweide houdt rekening met het open landschap door de zonnepanelen op maximaal 120 cm hoogte in oost-west opstelling te situeren. De panelen houden een ruime afstand tot de Geau, de strook panelen begint namelijk pas ten zuiden van de doorgetrokken weg vanuit het bedrijventerrein en eindigt bij de zuidpunt van de vijver. Het wandelpad blijft gehandhaafd. Daarnaast wordt de voormalige opvaart verbreed met aan de westzijde een oever met riet. Het transformatorhuisje wordt aan de rand in het noorden van de zonneweide gesitueerd. Het bestaande Polderdijkje, van circa 0,8 m hoog, wordt voorzien van ruig grasland. Hiermee sluit het project aan bij de kenmerken van het gebied; de lineaire bebouwingsstructuren in en vanaf de compacte dorps- en stadskern, die dijken, water en wegen volgen. Navolgende figuren geven de landschappelijke inpassing weer.

Figuur 6. Landschappelijk inpassing zonneweide (Bron: Weusthuis & Partners, 2017)

Figuur 7. Impressie landschappelijke inpassing

Figuur 8. Impressie hekwerk, kleur hek is groen en hoogte circa 2 meter

Borging

Het is de bedoeling dat de landschappelijke inpassing, zoals bedoeld in bovenstaande paragraaf, daadwerkelijk wordt uitgevoerd, daarom wordt bij het verlenen van de omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan een voorschrift opgenomen waarmee wordt verzekerd dat de landschappelijke inpassing wordt aangelegd en in stand gehouden.

3 Beleid

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012)

De rol van de rijksoverheid in het ruimtelijke beleid voor nationale elektriciteitsvoorziening is gelegen in het zorgen voor voldoende ruimte voor een adequate infrastructuur. Het Rijk zet in op een transitie naar een duurzame, hernieuwbare energievoorziening en het geschikt maken van de elektriciteitsinfrastructuur op de langere termijn voor meer decentrale opwekking van elektriciteit.

In de Structuurvisie wordt aangegeven dat het aandeel van duurzame energiebronnen als wind, zon, biomassa en bodemenergie in de totale energievoorziening omhoog moet. De ambitie is dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie ver gevorderd is.

Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie beperkt zich daarom enkel tot grootschalige windenergie op land en op zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave. Voor andere energiefuncties is geen nationaal ruimtelijk beleid nodig, naast het faciliteren van ontwikkelingen door het aanpassen van wet- en regelgeving en het delen en ontwikkelen van kennis.

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing moet ruimte gaan bieden aan een zonneveld nabij IJlst, gemeente Súdwest-Fryslân. Het project levert een bijdrage aan de doelstelling uit het rijksbeleid.

3.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is de Ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Om dit nationaal belang concreet invulling te geven, heeft het ministerie de Ladder van duurzame verstedelijking in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) laten opnemen. Artikel 3.1.6, lid 2 Bro schrijft voor dat de onderbouwing van een ruimtelijk plan, waar een nieuwe stedelijke ontwikkeling mee mogelijk wordt gemaakt, aan de Ladder moet voldoen. Per 01-07-2017 is een vereenvoudigde Ladder van toepassing.

De tekst uit het Bro luidt nu als volgt: "De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien."

Relevant is of de zonneweide nabij IJlst aan te merken is als stedelijke ontwikkeling. Jurisprudentie biedt geen eenduidig antwoord op de vraag of zonneparken een nieuwe stedelijke ontwikkeling zijn. Toch worden hier de stappen doorlopen voor een zorgvuldige toetsing van het initiatief:

De zonneweide voorziet in de actuele regionale behoefte.

Er bestaat een regionale en lokale behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. De provincie Fryslân streeft naar een opgesteld vermogen van 500 MW voor de provincie als geheel. De zonneweide nabij IJlst levert een bijdrage aan deze ambitie. Daarnaast is de zonneweide een initiatief van de bewoners van het dorp IJlst. De op te wekken zonnestroom zal gebruikt worden om te voldoen aan de energiebehoefte van het dorp en omliggende dorpen. Er dus sprake van een actuele regionale en lokale behoefte.

De zonneweide kan niet binnen bestaand stedelijk gebied gerealiseerd worden;

Binnen bestaand stedelijk gebied van IJlst is geen ruimte voor een zonneweide van circa 2 ha. Voorafgaand aan de locatiekeuze zijn zorgvuldig diverse locaties afgewogen. De volledige locatiestudie is als bijlage toegevoegd. De locatie van de beoogde zonneweide sluit direct aan op het stedelijk gebied, namelijk direct grenzend aan het bedrijventerrein van IJlst. Daarnaast kan de zonneweide op deze locatie een aansluiting vinden op het elektriciteitsnet van het naastgelegen bedrijventerrein.

De zonneweide is voldoende passend ontsloten

Een zonneweide heeft geen significant verkeersaantrekkende werking. Een zonneweide heeft namelijk geen dagelijkse personele bezetting. De verkeersontsluiting zal dan ook overwegend benut worden tijdens de aanlegfase en bij het uitvoeren van (periodieke) onderhoudswerkzaamheden in de gebruiksfase. Ontsluiting van de locatie is voor een zonneweide niet interessant omdat het geen of nauwelijks verkeersaantrekkende werking heeft.

3.1.3 AMvB Ruimte (2011)

De borging van de uitspraken uit de SVIR heeft in juridische zin plaatsgevonden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Dit Besluit is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro zijn de verschillende nationale belangen vastgelegd die doorwerking moeten krijgen bij lagere overheden.

3.1.4 Energieakkoord voor duurzame groei (2013)

In september 2013 sloten meer dan 40 organisaties het Energieakkoord voor duurzame groei. Eén van de doelen is het vergroten van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking (in 2013 nog ruim 4%) naar 14% in 2020. Een verdere stijging van dit aandeel naar 16% is beoogd in 2023. Om dit te bereiken, is een tiental pijlers geformuleerd. Pijler 3: gaat over het stimuleren van decentrale duurzame energie, waaronder zonne-energie. In het Energieakkoord is aangegeven dat voor deze vorm vooral belemmeringen weggehaald moeten worden. Belemmeringen zijn onder meer (niet uitputtend) een goede ruimtelijke inpassing om belemmeringen bij vrijwaringsgebieden waar mogelijk weg te nemen, het actualiseren van bouwregelgeving aan een grotere inzet van hernieuwbare energie,

het actualiseren van vergunningsprocedures gericht op snellere toepassing van innovaties en het verkorten van project doorlooptijden.

Het voorliggende project maakt een opstelling voor het opwekken van zonne-energie mogelijk en draagt hiermee bij aan pijler 3 van het energieakkoord. Daarnaast wordt het voorliggende project goed landschappelijk ingepast. Het project draagt bij aan het doel van het Energieakkoord.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Streekplan Fryslân 2007

De provincie Fryslân heeft in december 2006 het Streekplan Fryslân 'Om de kwaliteit fan de romte' vastgesteld. In het streekplan worden speerpunten van beleid aangedragen die de provincie op verschillende ruimtelijke terreinen kunnen versterken en ontwikkelen.

3.2.2 Verordening Romte 2014

In juni 2014 is de Provinciale Verordening Romte Fryslân/werkwijze RO vastgesteld. In de verordening zijn regels gesteld die ervoor moeten zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke ruimtelijke plannen. In de verordening is onder meer de grens tussen het buitengebied en het stedelijk gebied vastgelegd. In stedelijk gebied bestaat een grotere mate van beleidsvrijheid wat betreft de ruimtelijke ordening, dan in het buitengebied. De provincie vindt het daarnaast van belang dat natuur bij allerlei ruimtelijke ontwikkelingen nadrukkelijk de aandacht krijgt. In de ruimtelijke planvorming wordt 'natuurinclusief' gewerkt en wordt rekening gehouden met het leefgebied van soorten.

Met de vaststelling van de notitie Romte foar Sinne (zie de hierna opgenomen paragraaf 3.2.3) is ook de Verordening Romte Fryslân 2014, zoals vastgesteld op 25 juni 2014, partieel aangepast aan dit nieuwe beleid. De aanpassing is per 7 maart 2015 in werking getreden. Op het project is artikel 9.4.1 'Opstellingen van zonne-energie' van toepassing. Naar aanleiding hiervan is in paragraaf 2.2.1 een ruimtelijke inrichtingsplan opgesteld, hiermee wordt onderbouwd dat de opstelling inpasbaar is binnen landschappelijke en cultuurhistorische waarden en kan voldoen aan de Verordening.

3.2.3 Beleidsnota Romte foar Sinne (2015)

De beleidsnota Romte foar Sinne is op 18 februari 2015 vastgesteld. De notitie geeft de ruimtelijke uitwerking van de provinciale ambities ten aanzien van zonnestroom weer. Het doel voor zonnestroom in 2020 is een opgesteld vermogen van 500 MW voor de provincie als geheel. Om deze doelstelling te realiseren heeft de provincie verschillende uitgangspunten en voorwaarden geformuleerd.

Binnen bebouwd gebied van stad of dorp heeft de provincie geen sturende rol, maar stimuleert zij met een aantal instrumenten, waaronder ruimtelijke bouwstenen, een goede ruimtelijke kwaliteit.

Voor het gebied aansluitend aan stads- en dorpsgebied geldt een 'ja, mitsbenadering'. De gemeente wordt gevraagd om een onderbouwing van haar ambitie en keuze: een motivering van de locatie-

keuze, op basis van een analyse van mogelijkheden binnen en buiten bestaand stedelijk gebied. Ook is een ruimtelijk inpassingsplan nodig. Het beleid is erop gericht dat omvang en vermogen van de opstelling zijn gekoppeld aan de energiebehoefte van een dorp (of enkele kleinere samenwerkende dorpen), wijk of stad. Participatie van de inwoners in het park wordt sterk bepleit: 'zonnepanelen voor en door het dorp'.

Initiatiefnemers van het voorliggende project zijn voornemens een zonneveld te realiseren om te kunnen voorzien in de energiebehoefte van IJlst en omgeving. Het zonneveld moet qua omvang passen bij het stadje. Daarnaast is de betrokkenheid en draagvlak van de bewoners in IJlst een vereiste, maximaal 25 procent van de mensen mag tegen de aanleg van het zonneveld zijn. Voorliggend project is tot stand gekomen aan de hand van een zogenaamde 'Sinnetafel'. Met deze methode kan al in een vroeg stadium overeenstemming ontstaan over de ruimtelijk-landschappelijke inpassing van een zonneveld. In de bijeenkomsten van deze Sinnetafel zijn verschillende locaties, op basis van diverse aspecten, naast elkaar afgezet. Uiteindelijk is hier de voorliggende locatie uit naar voren gekomen.

Op deze wijze sluit voorliggend project aan bij de uitgangspunten van de Beleidsnota Romte Foar Sinne.

3.2.4 Structuurvisie Grutsk op 'e Romte (2014)

In de nota 'Grutsk op 'e Romte' heeft de provincie Fryslân de kernkwaliteiten zoals benoemd in het Streekplan verder uitgewerkt. Behalve een inventarisatie van de kwaliteiten is 'Grutsk op 'e Romte' vooral bedoeld voor behoud en verdere ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit door middel van informeren, inspireren en adviseren.

Het projectgebied is gelegen in Kleigebied Westergo. Dit gebied bestaat uit een kleigebied van kwelderwallen en kweldervlakten, een gebied met slenken, prielen en oeverwallen – het kleiterpengebied – en een gebied van inpolderingen met droogmakerijen. De kwelderwallen zijn veelal in gebruik voor akkerbouw of (glas)tuinbouw terwijl de lagere kweldervlaktes uit grasland bestaan. In het gebied liggen (restanten van) eendenkooien. Het waterwegennet, met name de opvaarten, was voor Westergo van groot belang voor de ontwikkeling van de regio.

Het projectgebied is gelegen in de overgangszone van het klei- naar het veengebied als onderdeel van de strook die diagonaal over Fryslân heen loopt. In Westergo kenmerkt deze zone zich door de aanwezigheid van (onzichtbare) (veen)terpen en ontginningssporen, hemdijken, droogmakerijen en het begin van de opstreckende verkaveling van het veen. Vanuit het provinciaal belang dient de stedenbouwkundige structuur van dit gebied gerespecteerd te worden. Dit gebied kenmerkt zich namelijk door lineaire bebouwingsstructuren in en vanaf de compacte dorps- en stadskern, die dijken, water en wegen volgen. Ook zijn er dorpen met geconcentreerde radiale structuren. Ontwikkelingen dienen de opstreckende verkaveling te respecteren en te benutten als onderlegger.

Zoals blijkt uit de landschappelijke inpassing, paragraaf 2.2.1, sluit het voorliggende project aan bij de uitgangspunten van de structuurvisie.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Visie Ruimtelijke Kwaliteit Gemeente Súdwest-Fryslân (2013)

In deze visie zijn voor elk type landschap kernkwaliteiten benoemd. Het projectgebied is gelegen in het Veen- en merengebied. Het veengebied wordt gekenmerkt door een grootschalige openheid en weidsheid. Binnen deze weidsheid liggen puntvormige of lineaire verdichtingen, zoals dorpen, gehuchten en boerderijen met erfbeplanting. Juist deze kleinschaligheid van gehuchten en dorpjes binnen het grootschalige landschap is karakteristiek voor het veengebied. Het grondgebied bestaat voor het grootste deel uit grasland, met afwisselende water en natuur van uiteenlopende omvang. De randen van de meren en vaarten worden omzoomd door brede rietkragen. De veengronden zijn ontgonnen in een opstreckende verkaveling. In dit gebied zijn kansen voor versterking onder andere; het landschap behouden versterken en verbeteren; wandel- en fietsroutes verbinden; randen open houden bij grote meren; kleinschaligheid respecteren en waterfronten verbeteren; ontginningsblokken en richting herkenbaar houden.

De visie Ruimtelijke Kwaliteit is de basis voor de beoordeling van de effecten van ontwikkeling op het landschap van Súdwest-Fryslân. Bij de beoordeling van ruimtelijke ontwikkelingen zijn de kenmerken en kernkwaliteiten van de verschillende landschapstypen leidend. Daarnaast wordt gestuurd op de volgende aandachtspunten:

- versterken van de grootse openheid van het klei- en veengebied en de meren;
- aandacht voor detail binnen het grootschalige landschap;
- versterken van het contrast tussen binnendijs en buitendijs gebied;
- behoud van authenticiteit en eenvoud;
- ruimte voor dynamiek, experiment en contrast.

Zoals in paragraaf 2.2.1 beschreven, sluit voorliggende project aan bij de Visie Ruimtelijke kwaliteit.

3.3.2 Duurzaamheidsvisie (2012)

Toekomstbeeld in de duurzaamheidsvisie is een gemeentelijke samenleving die letterlijk en figuurlijk energie oplevert. Er wordt uitsluitend hernieuwbare energie gebruikt. In de gemeente wordt uitgegaan van de eigen kracht van de samenleving en op basis daarvan worden door samenwerking met diverse partijen en initiatieven uit de samenleving ontwikkelingen tot stand gebracht die positieve energie opleveren. In deze duurzaamheidsvisie wordt geschreven:

‘Wij zijn energieneutraal en wekken onze energie lokaal op met een mix van duurzame bronnen uit de omgeving. We leveren energie aan gebieden buiten onze gemeente die niet de mogelijkheid hebben om duurzame energie op te wekken’.

Voorliggend project sluit aan bij de duurzaamheidsvisie.

3.3.3 Notitie Ruimte voor de Zon

Deze notitie vormt het toetsingskader van initiatieven voor zonneweides. Belangrijk voor het toetsingskader is dat de stad of het dorp niet alleen de lasten ervaart maar juist ook de lusten. De kwaliteitskader is dat de stad of het dorp niet alleen de lasten ervaart maar juist ook de lusten. De kwaliteitskader is dat de stad of het dorp niet alleen de lasten ervaart maar juist ook de lusten. De kwaliteitskader is dat de stad of het dorp niet alleen de lasten ervaart maar juist ook de lusten.

teit van het landschap moet behouden blijven of waar mogelijk worden versterkt. Daarnaast mag de voedselproductie niet in het gedrang komen. Zonneweides komen in of aan de rand van het dorp en passen qua omvang bij de omvang van een kern.

Voor een zonneweide buiten de bebouwde kom wordt de aanvaardbaarheid getoetst aan de volgende aspecten:

- er is sprake van een kern van meer dan 500 inwoners;
- onderzocht is dat een locatie binnen de bebouwde kom van de betreffende kern in principe niet tot de mogelijkheden behoort;
- de locatie is bij voorkeur genoemd in een gemeentelijk planologisch document waarin voor die locatie al een bepaalde ontwikkeling/uitbreiding van de kern is voorzien;
- het betreft een locatie die redelijkerwijs voor een planologische uitbreiding in aanmerking kan komen of;
- de locatie kan beschouwd worden als een logische uitbreiding van de kern en is daarom gesitueerd direct tegen of in de rand van die kern. Er is sprake van een locatie die een redelijke aansluiting heeft of kan krijgen op het stedelijk weefsel van stad of dorp;
- als de locatie (nog) niet aansluit op de kern, moet aangetoond worden dat deze naar redelijke verwachting binnen tien jaar onderdeel uit zal maken van de kern of zal aansluiten;
- open plekken in de nabijheid van een rijks- of gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht en waar een zonneweide afbreuk doet aan het zicht op dit beschermde stads- en dorpsgezicht, komen niet in aanmerking;
- de aanvraag heeft een beperkte invloed op de aard van de kern;
- de zonneweide heet bij voorkeur een compacte opstelling;
- een zonneweide wordt op een aanvaardbare manier landschappelijk ingepast.

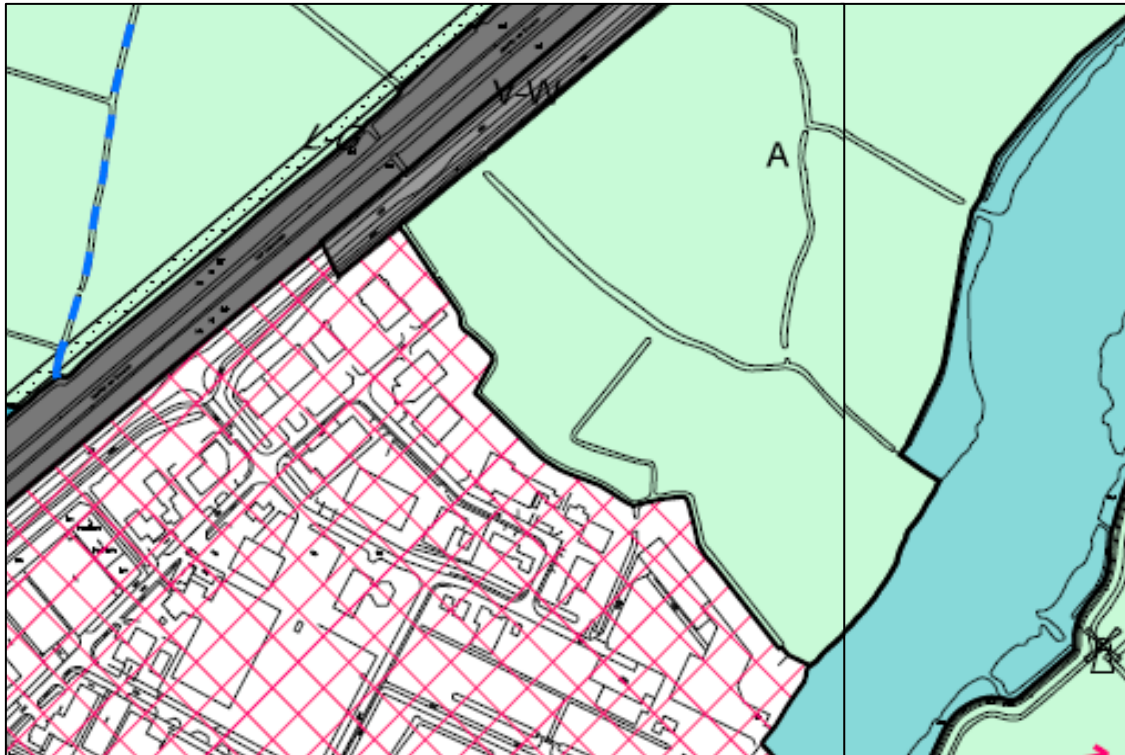
Het projectgebied is gelegen aan de rand van IJlst en vindt aansluiting op het naastgelegen bedrijven-terrein. De op te wekken duurzame energie wordt gebruikt voor de behoefte van het dorp. Daarnaast wordt de zonneweide landschappelijk ingepast.

3.3.4 Erfgoednota 2013 – 2016

Op basis van de Erfgoedvisie heeft de gemeente Súdwest-Fryslân de Erfgoednota opgesteld. De erfgoednota richt zich voornamelijk op het materiële onroerend erfgoed dat door mensen vervaardigd of ontstaan is. De nota sluit aan bij de provinciale beleidskaders.

3.3.5 Bestemmingsplan 'Buitengebied Wymbritseradiel'.

Het projectgebied is gelegen in het plangebied van het bestemmingsplan 'Buitengebied Wymbritseradiel', vastgesteld op 31 augustus 2010. De gronden hebben hierin de bestemming 'Agrarisch'. Deze gronden zijn onder andere bestemd voor agrarische cultuurgronden, grondgebonden agrarische activiteiten, landbouwontsluitingswegen. Het plaatsen van zonneweides of het gebruiken van de gronden voor het opwekken van duurzame energie is niet in het bestemmingsplan voorzien. Daartoe is voorliggende ruimtelijke onderbouwing opgesteld.

Figuur 9. Uitsnede bestemmingsplan 'Buitengebied Wymbritseradiel'

3.4 Conclusie

Het project zowel binnen het rijksbeleid als het provinciale beleid. Daarnaast sluit het ook aan bij de beleidskaders van de gemeente Súdwest-Fryslân maar wijkt het af van het geldende bestemmingsplan.

4 Milieuaspecten

4.1 Bodem

Het nationale bodembeleid is geregeld in de Wet bodembescherming (Wbb). Het doel van de Wbb is om te voorkomen dat nieuwe gevallen van bodemverontreinigingen ontstaan. Voor bestaande bodemverontreinigingen is aangegeven in welke situaties (omvang en ernst van verontreiniging) en op welke termijn sanering moet plaatsvinden. Hierbij dient de bodemkwaliteit ten minste geschikt te worden gemaakt voor de functie die erop voorzien is, waarbij verspreiding van verontreiniging zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het beleid gaat uit van het principe dat de bodem geschikt dient te zijn voor de beoogde functie. De gewenste functie bepaalt als het ware de gewenste bodemkwaliteit.

Zonneparken zijn locaties waar slechts incidenteel mensen op aanwezig zullen zijn. Daarnaast zijn er geen grootschalige bodemingrepen aan de orde, waardoor grond moet worden afgevoerd of iets dergelijks. Via de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Súdwest-Fryslân is de bodemkwaliteit van het projectgebied geraadpleegd. Er zijn geen verdachte locaties bekend in de omgeving van het plangebied. Volgens de bodemkwaliteitskaart is de kwaliteit van de bodem AW2000. Deze grond kan als schoon worden bestempeld en is vrij toepasbaar. De kwaliteit van de bodem staat daardoor de uitvoerbaarheid van het project niet in de weg.

4.2 Erfgoed

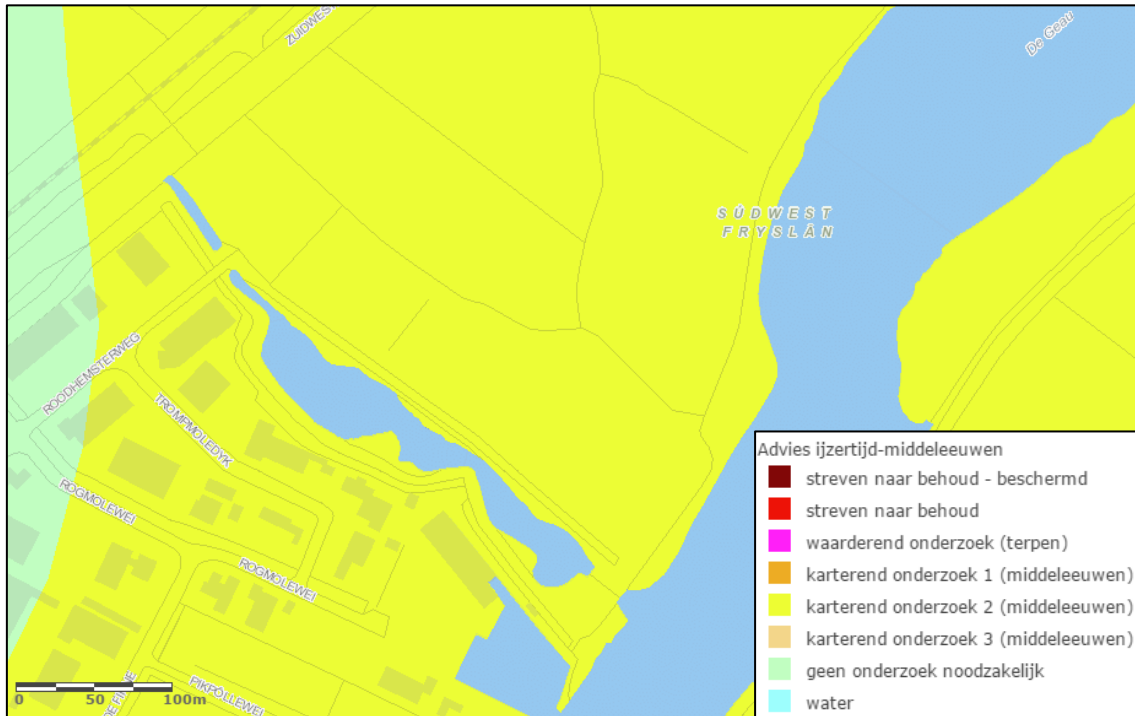
WET- EN REGELGEVING

De Monumentenwet 1988 is per 1 juli 2016 vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, wanneer deze naar verwachting in 2020 in werking treedt. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

De Erfgoedwet bundelt en wijzigt een aantal wetten op het terrein van cultureel erfgoed. De kern van deze wet is dat wanneer de bodem wordt verstoord, de archeologische resten intact moeten blijven (in situ). Wanneer dit niet mogelijk is, worden archeologische resten opgegraven en elders bewaard (ex situ). Daarnaast dient ieder ruimtelijk plan een analyse van de overige cultuurhistorische waarden van het plangebied te bevatten. Voor zover in een plangebied sprake is van erfgoed, dient op grond van voorgaande dan ook aan gegeven te worden op welke wijze met deze cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten archeologie rekening wordt gehouden.

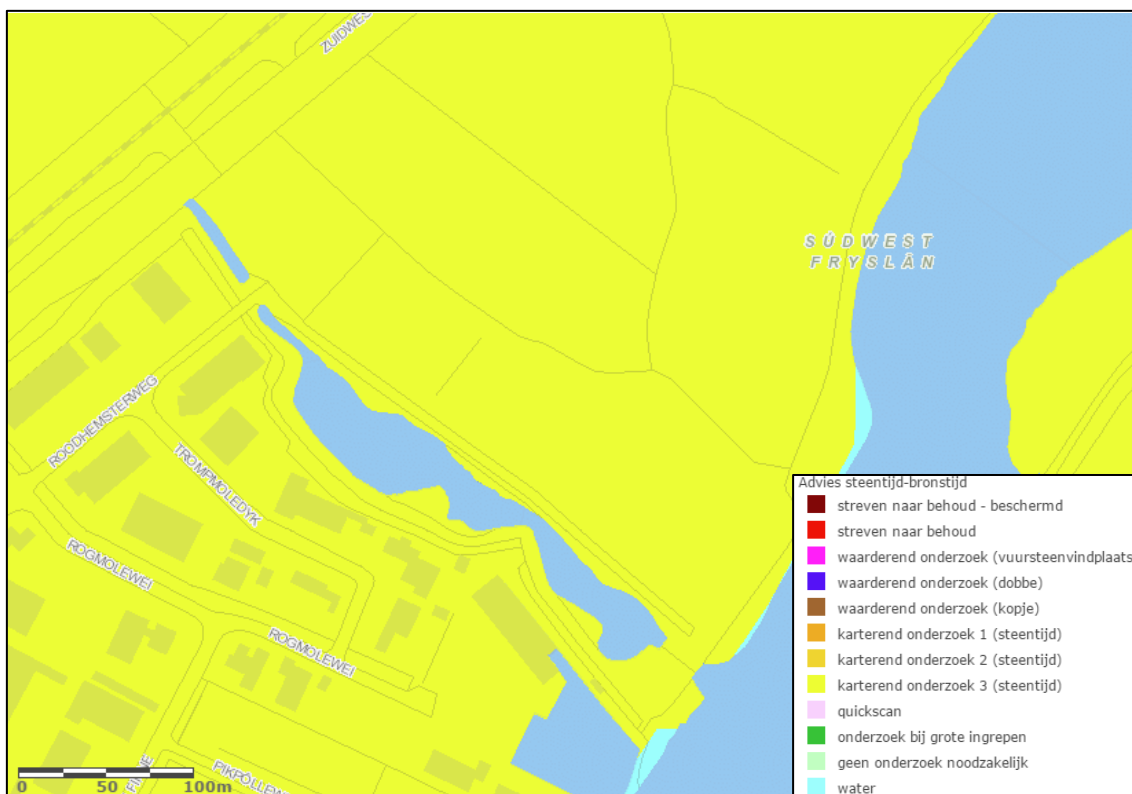
4.2.1 Archeologie

Aan de hand van de provinciale Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) en de gemeentelijke FAMKE is achterhaald welke archeologische beschermingsregimes van toepassing zijn op het projectgebied.

Figuur 10. Uitsnede FAMKE-kaart, periode ijzertijd-middeleeuwen

Vanuit de periode ijzertijd-middeleeuwen wordt het advies gegeven voor karterend onderzoek 2 (middeleeuwen). In deze gebieden kunnen zich archeologische resten bevinden uit de periode ijzertijd-middeleeuwen. De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer dan 2500 m² een karterend archeologisch onderzoek uit te laten voeren.

Figuur 11. Uitsnede FAMKE-kaart, periode steentijd-bronstijd

Voor de periode steentijd-bronstijd geeft de provincie Fryslân het advies karterend onderzoek 3 (steentijd). In deze gebieden komen op enige diepte archeologische lagen voor uit de steentijd, die zijn afgedekt door een veen- of kleidek. Bij ingrepen groter dan 5.000 m² wordt aanbevolen een karterend onderzoek uit te voeren.

ONDERZOEK

Naar aanleiding van het advies van zowel de provinciale als de gemeentelijke FAMKE is archeologisch onderzoek uitgevoerd door RAAP (27 juli 2017). De volledige rapportage is als bijlage aan dit rapport toegevoegd. Uit dit onderzoek komt het volgende naar voren.

Het onderzoek heeft aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van een middeleeuwse vindplaats, mogelijk het restant van een boerderijplaats of terp. De noodzaak van vervolgonderzoek is afhankelijk van de grondwerkzaamheden die hier uitgevoerd gaan worden. De zonnepanelen die op deze locatie worden gerealiseerd en de bodemingrepen die hiermee gepaard gaan, zijn naar verwachting minimaal en vormen geen bedreiging voor de aangetroffen vindplaats. Vervolgonderzoek is dan ook niet noodzakelijk. Mochten de werkzaamheden ingrijpender zijn dan verwacht, bijvoorbeeld indien kabels worden ingegraven of het terrein wordt geëgaliseerd, wordt vervolgonderzoek in de vorm van waarderend proefsleuvenonderzoek aanbevolen.

Op basis van het uitgevoerde archeologisch onderzoek is het project wat betreft het aspect archeologie uitvoerbaar.

4.2.2 Cultuurhistorie

Op de Cultuurhistorische Kaart Fryslân (CHK2) is informatie opgenomen over cultuurhistorische waarden. Voor het projectgebied en de directe omgeving daarvan staan op de CHK2 cultuurhistorische waarden aangemerkt. Het projectgebied is gelegen in een gebied dat gekenmerkt wordt door een onregelmatige blokverkaveling. Het project tast de bestaande sloten echter niet aan. Het project leidt dan ook niet tot een verstoring van de cultuurhistorische waarden in het projectgebied of de omgeving daarvan.

4.2.3 Conclusie

Wat betreft de aspecten Archeologie en Cultuurhistorie is het project uitvoerbaar.

4.3 Ecologie

Uit de uitvoerbaarheid van het project te toetsen, is een ecologische inventarisatie van de natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming of het provinciaal ruimtelijk beleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het projectgebied ten behoeve van de inventarisatie op 10 augustus 2017 bezocht door een ecooloog. De volledige rapportage is als bijlage aan dit rapport toegevoegd.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming nodig is naar de waterspitsmuis indien bij de aanleg van de twee duikerverbindingen tussen de te graven sloot en de bestaande vijver langs het industrieterrein van IJlst aantasting plaatsvindt van de rietkraag langs de vijver. In dat geval kunnen negatieve effecten op waterspitsmuis optreden. Als deze rietkraag wordt aangetast moet nader onderzoek worden uitgevoerd om te bepalen of waterspitsmuizen aanwezig zijn. Op basis van dat onderzoek kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing van de Wnb nodig is. Aanvullend overleg vindt plaats tussen het Wetterskip en een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. Hiermee wordt gekeken of de zonneweide kan worden aangelegd zonder dat er negatieve effecten voor de waterspitsmuis optreden.

Daarnaast komt uit de inventarisatie naar voren dat bij uitvoering van het project rekening moet worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Aanvullend onderzoek in het kader van de gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk.

Het project is dan ook wat betreft het aspect ecologie uitvoerbaar.

4.4 Water

Van groot belang voor de ruimtelijke ordeningspraktijk is de 'watertoets' (wettelijk verplicht). De watertoets kan vooral worden gezien als een procesinstrument dat moet waarborgen dat gevolgen van ruimtelijke ontwikkelingen voor de waterhuishouding meer expliciet worden afgewogen. Belangrijk

onderdeel van de watertoets is het vroegtijdig afstemmen van ontwikkelingen met de betrokken waterbeheerder. Het desbetreffende plangebied ligt in het beheergebied van Wetterskip Fryslân.

ONDERZOEK

In juli 2017 is voor het projectgebied een digitale watertoets aangevraagd. In de bijlage van dit rapport is het volledige wateradvies toegevoegd.

Uit de resultaten van dit wateradvies komt het volgende naar voren:

Veilig

Het projectgebied is gelegen binnen de kern- en beschermingszone van de regionale waterkering. De regionale kering dient bereikbaar te blijven voor het Wetterskip Fryslân in verband met calamiteiten en voor de bediening van de inlaat aan de noordoostkant van het projectgebied. Het hekwerk dat de zonneweide omringt wordt daarom voorzien van een doorgang. Daarnaast worden de zonnepanelen buiten de kern- en beschermingszone van de regionale waterkering geplaatst. De regionale waterkering vormt hiermee geen belemmering voor de realisatie van het project.

Voldoende water

Langs het projectgebied ligt een schouwwatergang. Een obstakelvrije strook van ten minste 4 meter is nodig zodat onderhoud aan de schouwwatergang uitgevoerd kan worden. In het project is rekening gehouden met deze obstakelvrije strook.

Toename verhard oppervlak

Door de realisatie van het project neemt de hoeveelheid verhard oppervlak niet toe, het terrein onder de zonnepanelen blijft onverhard waardoor hemelwater kan infiltreren en vertraagd afstroomt naar het oppervlaktewater. Compensatie is dan ook niet nodig.

Geadviseerd wordt om de nieuwe sloot aan de zuidwestzijde van het projectgebied, door middel van duikers, aan te sluiten op het bestaande watersysteem. In het ontwerp voor de zonneweide zijn deze duikers opgenomen.

Schoon

Om een goed waterkwaliteit te realiseren is het nodig dat voorkomen wordt dat milieubelastende stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. De bouwwijze en onderhoudstechniek moet emissievrij zijn.

Het Wetterskip adviseert het aanleggen van twee duikers tussen de nieuw te graven watergang en bestaande vijver aan de zuidwestkant van het projectgebied. Bij de uitwerking van voorliggend project is dit advies meegenomen. Daarnaast dient op grond van de Vaarwegenverordening Fryslân voor het beoogde project een ontheffing te worden aangevraagd. Het project is wat betreft het aspect water uitvoerbaar.

4.5 Milieuhinder van bedrijven

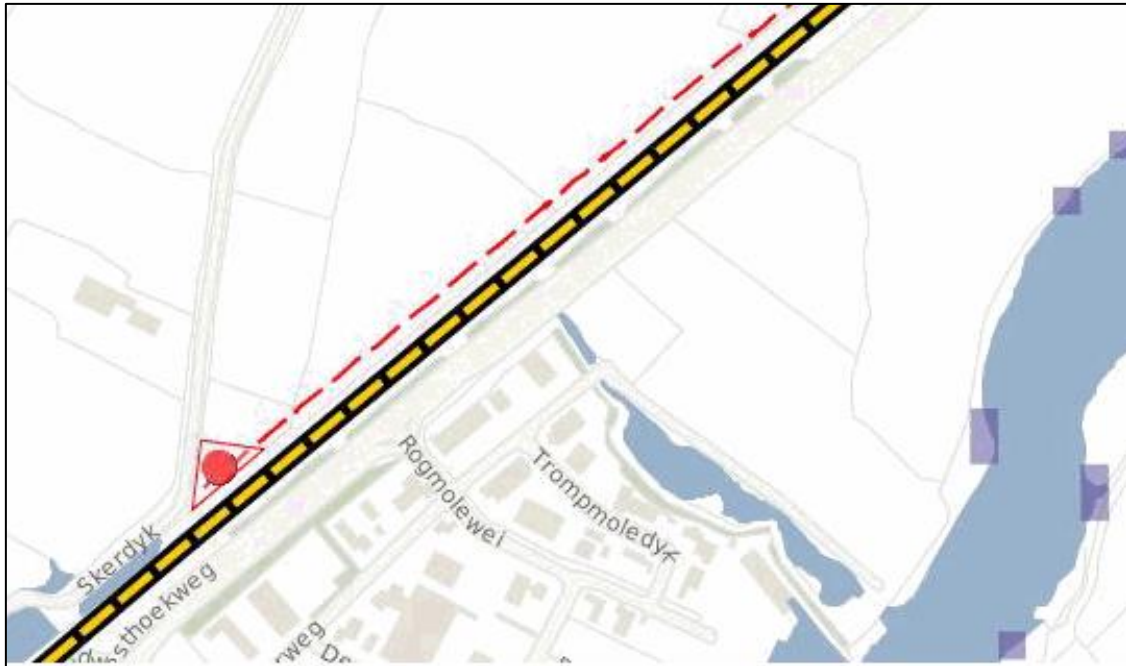
In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden aangetoond dat een planvoornemen buiten de invloedssfeer van eventuele hinderlijke activiteiten in de omgeving valt en daarnaast geen belemmeringen oplevert voor nabijgelegen functies. Een zonnepark vormt geen milieuhinderlijke bedrijfsactiviteit in termen van milieuzonering. Eventuele geluidhinder zou door transformatoren kunnen ontstaan. Het betreft transformatoren die vergelijkbaar zijn met die in woonwijken. Voor transformatorstations (die een stuk zwaarder zijn dan de beoogde transformatoren) geldt een te hanteren afstand van 30 meter. De dichtstbijzijnde bebouwing bij het zonnenveld betreft bedrijfsbebouwing op een afstand van 30 meter. De dichtstbijzijnde woning ligt op een afstand van ruim 70 meter. Geconcludeerd kan worden dat het aspect milieuhinder de ontwikkeling van de zonneweide niet in de weg staat.

4.6 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals vuurwerk, aardgas of LPG. Het aandachtsveld van externe veiligheid richt zich op zowel inrichtingen (bedrijven) waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn als het transport van gevaarlijke stoffen. Dit vervoer kan plaatsvinden over weg, water en spoor en door buisleidingen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van risico's voor de burger door deze activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. In het kader van het Interprovinciaal Overleg (IPO) is een zogenoemde risicokaart ontwikkeld. Op de risicokaart staan gegevens die met risico te maken hebben, zoals risicoveroorzakende bedrijven die gevaarlijke stoffen gebruiken of produceren of opslaan en ook het vervoer/transport van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Gevaarlijke stoffen zijn in dit geval stoffen die een schadelijke invloed hebben op de gezondheid en het milieu. Op de risicokaart worden tevens kwetsbare objecten getoond die extra aandacht verdienen in de buurt van risicobronnen. Dit zijn gebouwen waarin zich veel mensen kunnen bevinden en gebouwen waar niet-zelfredzame mensen aanwezig zijn (zieken, bejaarden, kinderen).

Uit de [Risicokaart](#), weergegeven in navolgende figuur, komt naar voren dat in de nabijheid van het projectgebied drie mogelijke risicobronnen aanwezig zijn. Hierbij gaat het om de spoorlijn Leeuwarden - Stavoren, een gasdrukregel- en meetstation Skerdyk N412, en een buisleiding N3650-leiding.

Met het project wordt geen nieuw kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig) mogelijk gemaakt. Daarnaast wordt met het project geen nieuwe risicobron mogelijk gemaakt. De aanwezigheid van de mogelijke risicobronnen vormt dan ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het project.

Figuur 12. Uitsnede Risicokaart

4.7 Verkeer, parkeren en luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Het project gaat in de gebruikersfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Er vinden enkel verkeersbewegingen plaats in de aanlegfase. In de gebruiksfase vindt incidenteel verkeer plaats die samenhangt met het beheer en onderzoek van de zonneparken. Luchtverontreinigende stoffen zijn daardoor niet aan de orde. Het aspect luchtkwaliteit staat de realisatie van de zonneweide dan ook niet in de weg.

4.8 Vormvrije m.e.r.- beoordeling

Uit de voorgaande paragrafen kan worden geconcludeerd dat gezien de grootte en aard van de ingreep er geen negatieve effecten zijn te verwachten. Op grond hiervan is het verrichten van een (vorm)vrije m.e.r.-beoordeling niet noodzakelijk.

5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing is opgesteld vanwege het realiseren van een zonneweide aan de Zuidwesthoekweg te IJlst, gemeente Súdwest-Fryslân.

De initiatiefnemer van het project, Energiecoöperatie IJlst, neemt haar verantwoordelijkheid voor de financiering van het project. Dit betreft zowel de realisatiekosten als de plankosten. Voor zover er sprake is/kan zijn van planschade, wordt deze gedekt door de planschadeovereenkomst die tussen de initiatiefnemer en de gemeente is afgesloten.

Een en ander betekent dat de uitvoerbaarheid van het voorliggende project niet door onvoldoende economische uitvoerbaarheid wordt belemmerd.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Procedure omgevingsvergunning

In art. 3.10 Wabo is bepaald dat voor de in deze ruimtelijke onderbouwing bedoelde omgevingsvergunning de uitgebreide voorbereidingsprocedure als beschreven in dit artikel van toepassing is.

Na aankondiging in de Staatscourant en in één of meer plaatselijke dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen, wordt de ontwerp-omgevingsvergunning gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode kan een ieder zienswijzen op het ontwerp naar voren brengen. Deze procedure is vastgelegd in de Algemene wet bestuursrecht, afdeling 3.4. Tevens draagt het bevoegd gezag zorg voor het verkrijgen van de verklaring van geen bedenking van Provinciale Staten door toezending van alle benodigde stukken (art. 3.11 Wabo).

De beslistermijn op de ontwerp-omgevingsvergunning van zes maanden begint te lopen daags na ontvangst van de aanvraag (art. 3.12, lid 7 Wabo). Deze beslistermijn mag eenmaal verlengd worden, met ten hoogste zes weken (art. 3.12, lid 8 Wabo). Na vaststelling van de omgevingsvergunning maakt het bevoegd gezag het vaststellingsbesluit bekend. De mededeling van het definitieve besluit wordt tevens langs elektronische weg gedaan en beschikbaar gesteld (art. 6.14 Bor jo. Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012).

Op de ontwerp-omgevingsvergunning moet tevens het overleg als bedoeld in art. 3.1.1 Wro worden gevoerd (art. 6.18 Bor). Indien door Gedeputeerde Staten of de Inspectie Leefomgeving en Transport een zienswijze is ingediend en deze zienswijze niet volledig is overgenomen, wordt het vaststellingsbesluit na zes weken na de vaststelling van de omgevingsvergunning bekendgemaakt. Uiterlijk zes weken na bekendmaking van het vaststellingsbesluit kan er beroep worden ingesteld bij de sector bestuursrecht van de rechtbank en eventueel hoger beroep bij de ABRvS.

5.2.2 Tervisielegging ontwerp

Met het ter visie leggen van de ontwerp-omgevingsvergunning stelt de gemeente een ieder in de gelegenheid om kennis te kunnen nemen van, alsmede te reageren op, de inhoud van het planvoornemen.

Bijlagen

1. Archeologisch onderzoek
2. Ecologische inventarisatie
3. Watertoets
4. Verslag Sinnetafel

Bijlage 1. Archeologisch onderzoek

RAAP-NOTITIE 6020

Plangebied zonneweide in IJlst

Gemeente Súdwest - Fryslân

Archeologisch vooronderzoek:

een bureau- en inventariserend veldonderzoek

RAAP

10500 voor Chr.

3750 voor Chr.

2200 voor Chr.

700 voor Chr.

150 na Chr.

320 na Chr.

250 na Chr.

1650 na Chr.

Colofon

Opdrachtgever: BügelHajema Adviseurs B.V.

Titel: Plangebied zonneweide in IJlst, gemeente Súdwest - Fryslân; archeologisch voor-
onderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: 27 juli 2017

Auteur: drs. B.I. van Hoof

Projectcode: SFIJL

Bestandsnaam: NO6020_SFIJL

Projectleider: drs. B.I. van Hoof

Projectmedewerkers: drs. T.A. van den Bergh & T.M. Perger

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 4554406100

Autorisatie: drs. J.Y. Huis in 't Veld

Bevoegde overheid: gemeente Súdwest - Fryslân

ISSN: 0925-6369

RAAP

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

e-mail: raap@raap.nl

www.raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2017

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

1.1 Administratieve gegevens

- *type onderzoek*: een bureau- en inventariserend veldonderzoek
- *bevoegde overheid*: gemeente Súdwest - Fryslân
- *onderzoekskader*: omgevingsvergunning
- *datum veldonderzoek*: 20-07-2017
- *locatie*:
 - *ligging*: het te onderzoeken gebied ligt ten noorden van IJlst, ten westen van de Geeuw en ten oosten van de Zuidwesthoekweg
 - *plaats*: IJlst
 - *gemeente*: Súdwest - Fryslân
 - *provincie*: Fryslân
 - *oppervlakte plangebied*: ca. 2,5 hectare
 - *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 10H
 - *centrumcoördinaten (X/Y)*: 170.949/558.860
- *afbakening onderzoekszone*: straal van 500 m rondom het plangebied
- *ARCHIS-zaakidentificatienummer*: 4554406100
- *documentatie*: De documentatie van het project wordt bij RAAP bewaard onder de projectcode SFIJL en wordt met de vondst binnen een termijn van 2 jaar overgedragen aan het Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis.

1.2 Aanleiding en doelstelling

In het plangebied zijn bodemingrepen gepland (zie § 2.5 voor een uitgebreide beschrijving) die mogelijk bedreigend zijn voor eventuele archeologische resten. Ten behoeve van de omgevingsvergunning is daarom op basis van de richtlijnen van de Friese Archeologische Monumenten-Kaart Extra (FAMKE) een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd.

De doelstelling van het onderzoek is het vaststellen van de archeologische waarde van het terrein. Hiertoe is inzicht in de bodemopbouw en de gaafheid ervan van belang en dient te worden onderzocht of in het terrein archeologische resten aanwezig zijn.

1.3 Onderzoeksvragen

Voor het onderzoek gelden de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn de archeologisch relevante niveaus intact?
- Heeft dat gevolgen voor de archeologische verwachting?
- Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?
- Is archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk?

1.4 Randvoorwaarden

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.0), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als norm.

RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig, 4004 Opgraven (landbodems) en 4006 Specialistisch onderzoek.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode

Het bureauonderzoek dient om een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Hiervoor worden verschillende bronnen gebruikt (zie literatuurlijst). Zie tabel 1 voor de datering van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

Archeologische perioden			
Tijdperk			Datering
Recente tijd			1945
Nieuwe tijd		C	1850
		B	1650
		A	1500
Middeleeuwen		Laat B	1250
		Laat A	1050
	Vroeg	D: Ottoonse tijd	900
		C: Karolingische tijd	725
		B: Merovingische tijd	525
		A: Volksverhuizingstijd	450
Romeinse tijd		Laat	270
		Midden	70 na Chr.
		Vroeg	15 voor Chr.
Prehistorie	IJzertijd	Laat	250
		Midden	500
		Vroeg	800
	Bronstijd	Laat	1100
		Midden	1800
		Vroeg	2000
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850
		Midden	4200
		Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450
		Midden	8640
		Vroeg	9700
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500
		Jong B	16.000
		Jong A	35.000
		Midden	250.000
		Oud	

tabell1_standaard_Archeologisch_RAAP_2014

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

2.2 Geomorfologie en bodem

- *bodem volgens bodemkaart* (ontleend aan ARCHIS3): kalkarme drechtvaaggronden met zware klei (code Mv41C).
- *geomorfologie volgens geomorfologische kaart* (ontleend aan ARCHIS3): laagte ontstaan door veenafraving (moertering; code 3N10).
- *hoogteligging*: volgens het Actueel Hoogte Bestand Nederland (AHN3; <http://www.ahn.nl>) varieert het maaiveld binnen het plangebied tussen -0,4 en -1,2 m NAP. Binnen het terrein zijn vele dieper gelegen greppels en sloten herkenbaar. Langs de sloot ten noorden van het plangebied ligt het maaiveld veelal iets hoger, mogelijk als gevolg van baggerwerkzaamheden in het verleden. Ook aan de westzijde van het plangebied is een lichte verhoging herkenbaar..
- *lithostratigrafie*: voor de omgeving van Sneek is de lithologische bodemopbouw gedetailleerd in beeld gebracht (Vos & De Vries, 2009). De diepte van de Pleistocene ondergrond varieert tussen 2,5 en 25 m -NAP. Voor het plangebied wordt de Pleistocene ondergrond verwacht tussen -2,0 en -4,0 m NAP, wat neerkomt op een diepte tussen 0,8 en 3,6 m -Mv. Op de Pleistocene ondergrond liggen Holocene afzettingen. De basis hiervan bestaat uit basisveen dat, afhankelijk van de diepteligging van de Pleistocene ondergrond, gevormd is tussen 7300 en 2000 voor Chr. Hierboven bevindt zich een klastisch pakket bestaande uit mariene kleiige en zandige afzettingen. Dit wordt veelal afgedekt door Hollandveen, dat bestaat uit kleiig tot mineraalarm rietveen en rietzeggeveen. De veenvorming begon rond 1300 v. Chr. Boven het veen ligt een tweede klastisch pakket die veelal bestaat uit siltige klei. Waar het Hollandveen afwezig is gaat het eerste klastische pakket ongedifferentieerd over in het tweede. In de top van de klastische afzettingen bevindt zich een afwisseling van kleiige veenlagen en humeuze en venige kleilagen; het Tinga veen-kleicomplex. Het bovenste veenlaagje wordt het Tinga veentje genoemd, dat gevormd is in de Romeinse tijd tussen 250 en 500 na Chr. Hierboven ligt een zandige tot kleiige deklaag die gerekend wordt tot de Middelzee-afzettingen, die gevormd zijn vanaf 700 na Chr.

2.3 Archeologische gegevens

- *bekende archeologische onderzoeken en vindplaatsen:* volgens het ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS3) in een straal van 500 m rond het plangebied:

zaakidentificatie nummer	type	bevindingen
2250530100	archeologische inventarisatie (bureauonderzoek)	verdiepingslag verwachtingskaart van de voormalige gemeenten Sneek en Wymbritseradiel. In de omgeving van IJlst zijn diverse vindplaatsen uit de Late Middeleeuwen bekend, waarvan de dichtstbijzijnde ca. 400 m ten zuidwesten van het plangebied ligt (zie zaakidentificatienummer 2927416100)
2343843100	inventariserend booronderzoek	inventarisatie van verhoogde boerderijplaatsen in de gemeente Súdwest Fryslân (Aalbersberg, 2012). Circa 400 m ten zuidoosten van het huidige plangebied bevindt zich een verhoogde boerderijplaats ("De terpen") met een middeleeuwse voorloper.
2927416100	vondstmelding	melding uit 1971 van kogelpotaardewerk en gedraaid aardewerk uit de Late Middeleeuwen, gevonden achter de fabriek van Nooitgedacht, ca. 400 m en zuidwesten van het plangebied.

Tabel 2. Overzicht van de bekende archeologische onderzoeken en vindplaatsen nabij het plangebied.

- *AMK-terreinen in de omgeving volgens ARCHIS3:*

AMK-nr	complextype	datering	waarde
10150 rand ligt ca. 500 m ten zuiden van plangebied	nederzetting met stedelijk karakter, terp / wierde	Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd Laat	hoge archeologische waarde Het betreft de stadskern van IJlst. Vanaf de 13e eeuw heeft IJlst zich ontwikkeld tot stad

Tabel 3. Overzicht van AMK-terreinen in de omgeving van het plangebied.

2.4 Historische situatie

- *historisch gebruik:* op de kaart van Schotanus à Sterringa (1718), die de situatie weergeeft aan het einde van de 17e eeuw, ligt het plangebied tussen de Geau (Geeuw) aan de oostzijde en de Hemdijk aan de westzijde. Binnen het plangebied staat geen bebouwing aangegeven. De kadastrale minuut uit 1826 (<http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/>; figuur 2) en de kaart van Eekhoff (1859) uit 1851 staat direct ten westen van het plangebied, ter hoogte van de huidige Zuidwesthoekweg, een watermolen aangegeven die op de kadastrale minuut de Roodehems

molen genoemd wordt. Vanaf deze molen leidt een sloot richting de Geau, die in de huidige situatie nog steeds aanwezig is en de noordelijke begrenzing van het plangebied vormt. Het plangebied is in gebruik als landbouwgrond of weiland met daarbinnen enkele sloten. Op de topografische kaart van 1887 (<http://topotijdreis.nl/>) staat een spoorlijn aangegeven tussen Stavoren en Sneek, die ten westen van het plangebied loopt. Ten oosten hiervan staat op de kaart van 1887 nog steeds een watermolen aangegeven, maar niet meer op de topografische kaart van 1955. Op de topografische kaart van 1973 is parallel ten oosten van het spoor de Zuidwesthoekweg aangelegd. De situatie binnen het plangebied is lange tijd ongewijzigd. Op de kaart uit 2000 heeft IJlst zich tot aan de zuidgrens van het plangebied uitgebreid. De waterpartij ten zuiden van het plangebied staat pas aangegeven op de kaart uit 2010.

- *consequentie voor de archeologie:* er zijn geen aanwijzingen voor historische bebouwing binnen het plangebied. De verwachte watermolen zal ten westen van het plangebied hebben gestaan, ter hoogte van de Zuidwesthoekweg. Het is onbekend in hoeverre het historisch gebruik de bodem heeft verstoord.

2.5 Huidige en toekomstige situatie

- *huidig gebruik:* het gehele plangebied bestaat uit grasland, met enkele sloten.
- *toekomstig gebruik:* binnen het plangebied is een weide van zonnepanelen gepland. Volgens de door de opdrachtgever verstrekte ontwerptekening (datum 29-06-2017) wordt de constructie van de panelen gefundeerd op palen tot een diepte van maximaal 0,6 m -Mv. Om de zonneweide wordt een ca. 2,0 m breed en 0,8 m hoog ringdijkje aangelegd. Aan de zuidzijde wordt een 2,0 tot 3,0 m brede sloot aangelegd waarvan de diepte volgens de ontwerptekening ca. 0,6 m -Mv wordt, maar door de opdrachtgever is aangegeven dat dit ca. 1,5 m -Mv diep zal worden. Verder wordt hekwerk geplaatst en aan de westzijde van het plangebied komt een compactstation (trafo).
- *consequentie voor de archeologie:* het huidige gebruik heeft vermoedelijk geen invloed op de in het gebied verwachte archeologische resten. De geplande grondwerkzaamheden kunnen leiden tot verstoring van eventuele vindplaatsen.

2.6 Gespecificeerde archeologische verwachting/advies

- *gespecificeerde archeologische verwachting:* de door Deltares opgestelde archeologische verwachtingskaart (Vos & De Vries, 2009) geeft voor het plangebied een hoge archeologische verwachting aan. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek kunnen in het plangebied resten uit de Middeleeuwen voorkomen, met name (verhoogde) boerderijplaatsen en terpen. Deze worden aan of dicht onder het maaiveld verwacht. Indien in de ondergrond van het plangebied het Tinga veentje aanwezig is, kunnen ook vindplaatsen uit de Romeinse tijd aanwezig zijn. Het kan niet worden uitgesloten dat in de top van de onderliggende Pleistocene afzettingen (dekzand) nederzettingsresten uit de Steentijd aanwezig zijn. Op basis van het historische gebruik van het plangebied is de verwachting laag voor vindplaatsen uit de Nieuwe tijd.

- *archeologisch advies*: voor het archeologiebeleid hanteert de gemeente Súdwest - Fryslân de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE; <https://www.fryslan.frl>). Volgens de FAMKE is voor de periode Steentijd – Bronstijd een karterend onderzoek 3 nodig (bij ingrepen van meer dan 5000m², 3 boringen per ha met een minimum van 3 boringen per plan). Indien een podzolbodem aanwezig is dient te worden overgegaan naar een karterend onderzoek 2 (6 boringen per ha). Voor de periode IJzertijd - Middeleeuwen geldt volgens de FAMKE een karterend onderzoek 2 (bij ingrepen van meer dan 2500 m², 6 boringen per ha met een minimum van 6 boringen per plan)

Aanbevolen wordt om in eerste instantie een booronderzoek uit te voeren met een dichtheid van 6 boringen per ha. Dit komt voor het plangebied neer op 15 boringen. Gezien de geringe verstoringsdiepte (ca. 0,6 m -Mv) zullen de boringen worden gezet tot op een diepte van 1,5 m -Mv of tot in de top van het onderliggend dekzand. Langs de geplande sloot, die ca. 1,5 m diep zal worden, wordt een deel van de boringen tot maximaal 2,0 m -Mv gezet..

3 Veldonderzoek

3.1 Methode

- *positie boringen*: de boringen zijn gezet in een driehoeksgrid van 50 x 40 m.
- *gebruikt boormateriaal*: gutsboor (3 cm diameter)
- *totaal aantal boringen*: 16
- *minimaal geboorde diepte*: 1,5 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte*: 2,0 m -Mv
- *boorbeschrijvingen*: lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989). De uitgebreide boorbeschrijvingen (inclusief lithologisch profiel) zijn opgenomen in bijlage 1.
- *X-/Y- en Z- coördinaten boringen gemeten met*: RTK-GPS

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

- *beschrijving laagopvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch)*: in het oostelijke deel van het plangebied (boringen 5 t/m 9 en 14 t/m 16) bevindt zich onderin de boringen een dik pakket rietveen (mineraalarm, bruin tot donkerbruin veen met rietresten, afgewisseld met kleiige trajecten), waarvan de bovenzijde op een diepte tussen 0,50 en 1,00 m -Mv ligt (tussen 2,03 en 1,43 m -NAP). Ook onderin boring 12 is rietveen aangetroffen, maar hier ligt de bovenzijde ervan op 1,50 m -Mv (2,28 m -NAP). Dit veenpakket behoort tot het Hollandveen. Aan de westzijde van het plangebied (boringen 1 t/m 4 en 10 t/m 13) zijn afzettingen waargenomen die behoren bij een fossiele geul, waarschijnlijk een oude loop van de Geau, die zich heeft ingesneden in het veen. In de boringen 3 en 4 bestaat het onderste deel van de geulvulling uit gelaagd zand (matig fijn, kleiig, donkergrijs zand met veel dunne klei- en zandlagen) en elders uit klei (matig tot sterk siltige, matig stevige tot slappe, grijze tot bruینگrijze klei soms met siltlagen en met detrituslagen in de boringen 12 en 13). Boven de geulvulling en het veen bevindt zich een laag stevige klei (matig tot sterk siltige, stevige, grijze klei met ijzervlekken). Alleen in boring 1 is de bodemopbouw tot ca. 0,30 m -Mv verstoord (bruینگrijze tot lichtbruینگrijze kleiig zand en sterk zandige klei met zand- en kleibrokken). Elders bestaat de toplaag uit een 0,05 tot 0,20 m dikke bouwvoor (matig siltige tot zwak zandige, zwak humeuze, bruینگrijze klei).

Archeologie

In de boringen 14 en 16 waren in de klei onder de bouwvoor humusvlekken en enkele houtskoolspikkels aanwezig. Deze laag had een dikte van 0,60 m in boring 14 en 0,15 in boring 16. In boring 14 bevond zich hieronder een 0,25 m dikke kleilaag, die op het veen lag. In deze laag is behalve wat houtskool ook een klein fragment handgevormd middeleeuws aardewerk gevonden (V1). In boring 16 is onder de kleilaag met humusvlekken en houtskoolspikkels een 0,05 m dikke

kleilaag waargenomen met veel dunne detritus- en zandlagen. In dit niveau en de laag daarboven waren gele jarosietvlekken herkenbaar. Jarosiet ontstaat van nature in bodems met veel ijzersulfiden die aan lucht worden blootgesteld. De aanwezigheid van jarosiet vormt een aanwijzing dat de bodem hier gerijpt was, en mogelijk geschikt voor bewoning.

Op basis van het verkennende onderzoek is een interpretatie van de vindplaats moeilijk te geven. Mogelijk gaat het om het restant van een boerderijplaats of terp.

4 Samenvatting

4.1 Conclusies

De onderzoeksvragen kunnen als volgt beantwoord worden:

- *Zijn de archeologisch relevante niveaus intact?*

De Pleistocene ondergrond en het Tinga veentje, respectievelijk het relevante archeologische niveau voor de Steentijd en de Romeinse tijd, zijn in de boringen niet aangetroffen. Het middeleeuwse niveau ligt direct onder het maaiveld en is (deels) nog intact.

- *Heeft dat gevolgen voor de archeologische verwachting?*

De archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Middeleeuwen blijft hoog. Omdat de top van de Pleistocene ondergrond niet is bereikt, kan de archeologische verwachting voor de Steentijd niet nader worden bepaald. Wel is duidelijk dat dit niveau door de geplande werkzaamheden niet wordt bedreigd. Voor de overige perioden is de archeologische verwachting laag.

- *Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?*

In een klein deel van het plangebied zijn aanwijzingen voor een middeleeuwse vindplaats, mogelijk het restant van een boerderijplaats of terp. Voor het overige deel van het plangebied zijn geen aanwijzingen voor archeologische nederzettingen.

- *Is archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk?*

Dit is afhankelijk van de geplande ingrepen. Zie de aanbevelingen.

4.2 Aanbevelingen

Het onderzoek heeft aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van een middeleeuwse vindplaats. De noodzaak van vervolgonderzoek is afhankelijk van de grondwerkzaamheden die hier uitgevoerd gaan worden. Op de huidige ontwerptekening staat ter hoogte van de vindplaats een ringdijkje en zonnepanelen aangegeven. De constructie van de zonnepanelen staat op palen die tot 0,60 m in de grond worden aangebracht. De hiermee gepaard gaande bodemingrepen zijn naar verwachting minimaal en vormen geen bedreiging voor de aangetroffen vindplaats. Vervolgonderzoek is dan niet noodzakelijk.

Indien de werkzaamheden toch ingrijpender zijn dan verwacht, bijvoorbeeld indien kabels worden ingegraven of het terrein wordt geëgaliseerd, wordt vervolgonderzoek in de vorm van een waarderend proefsleuvenonderzoek aanbevolen met als doel informatie te verzamelen over de aard, omvang, datering, diepteligging, gaafheid, conservering en waarde van de archeologische vindplaats. Om de begrenzing van de vindplaats binnen het plangebied te kunnen bepalen dient ter hoogte van de boringen 14 en 16 een sleuf te worden gegraven en een sleuf haaks daarop.

Proefsleuvenonderzoek dient uitgevoerd te worden conform een vooraf opgesteld Programma van Eisen (PvE). Het PvE dient te zijn goedgekeurd door de bevoegde overheid (gemeente Súdwest - Fryslân).

Voor het overige deel van het plangebied geven de resultaten van het onderzoek geen aanleiding om archeologisch maatregelen (planaanpassing, vervolgonderzoek, etc.) aan te bevelen. Wanneer bij de werkzaamheden in dit gedeelte toch archeologische resten worden aangetroffen, moet hiervan direct melding gemaakt worden bij de bevoegde overheid.

Literatuur

- Aalbersberg, G.**, 2009. Archeologische inventarisatie voor de verdiepingsslag verwachtingskaart, gemeenten Sneek en Wymbritseradiel. *RAAP-notitie 3277*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Aalbersberg, G.**, 2012. Archeologische inventarisatie van verhoogde boerderijplaatsen in de gemeente Súdwest Fryslân. *RAAP-notitie 4032*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Eekhoff, W.**, 1859. *Nieuwe atlas van de provincie Friesland*. Leeuwarden.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Schotanus à Sterringa, B.**, 1718. *Uitbeelding der Heerlijkheit Friesland; zoo in 't algemeen als in haare XXX bijzondere Grietenijen*. François Halma, Ljouwert (Facsimile-uitgave 1979).
- Vos, P. & S. de Vries**, 2009. *Samenstelling van de verwachtingskaart voor de gemeenten Sneek en Wymbritseradiel, betreffende het gebied gelegen tussen de RD-coördinaten 165/560 en 180/570*. Deltares, Utrecht.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd). Inzet: ligging in Nederland (ster).

Figuur 2. Plangebied geprojecteerd op de kadastrale minuut (1826).

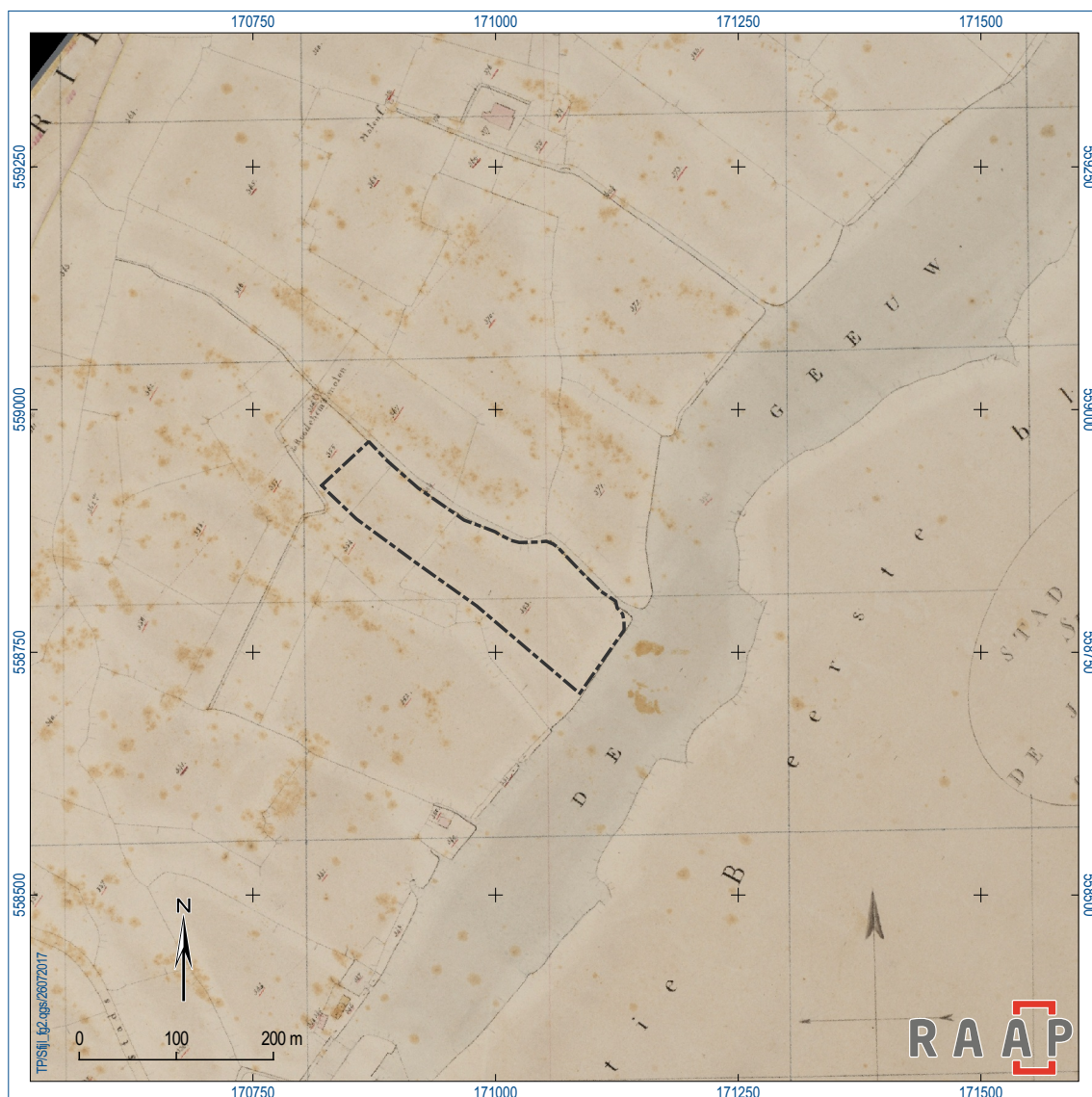
Figuur 3. Resultaten onderzoek.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

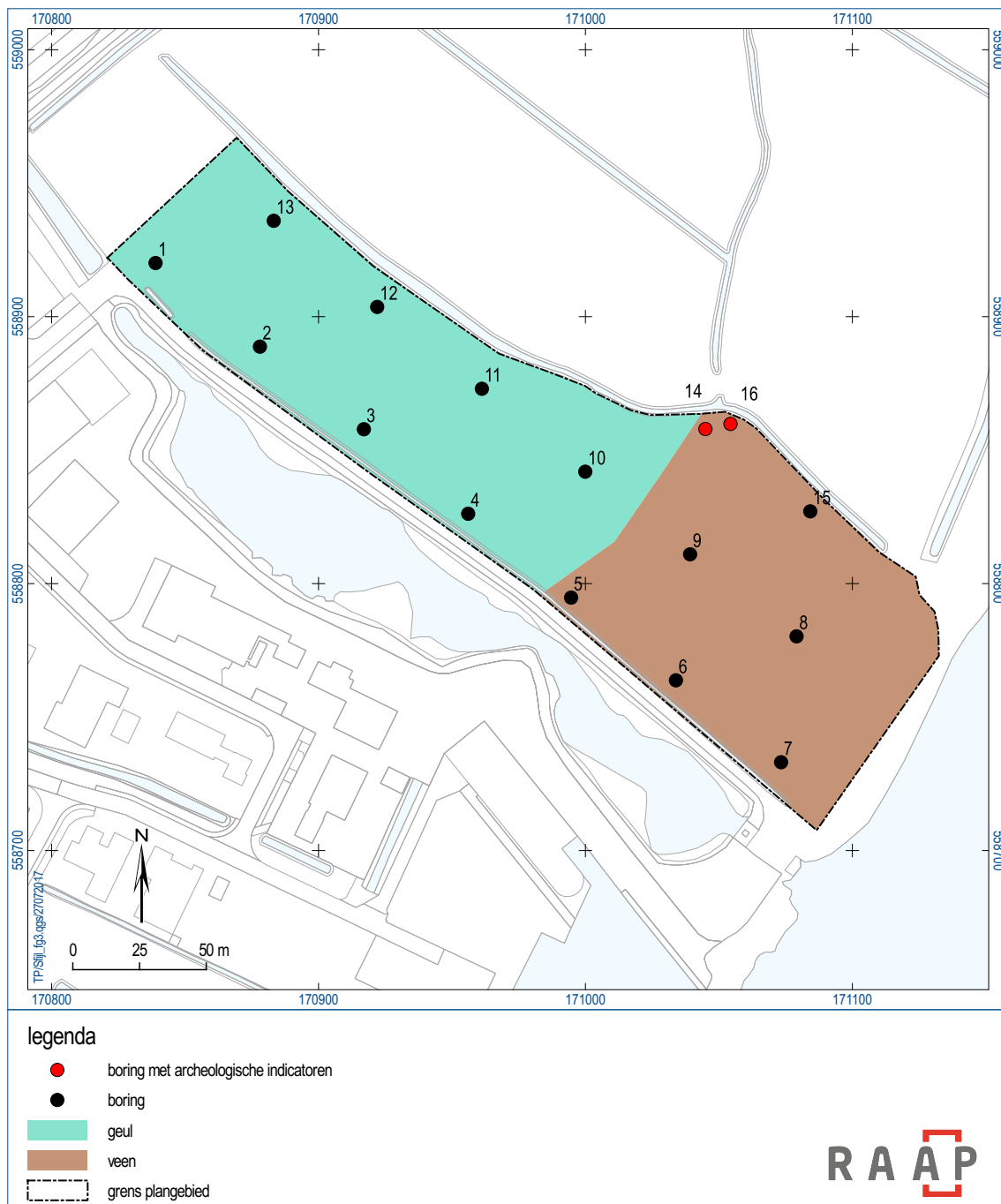
Tabel 2. Overzicht van de bekende archeologische onderzoeken en vindplaatsen nabij het plangebied.

Tabel 3. Overzicht van AMK-terreinen in de omgeving van het plangebied.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen (inclusief lithologisch profiel)

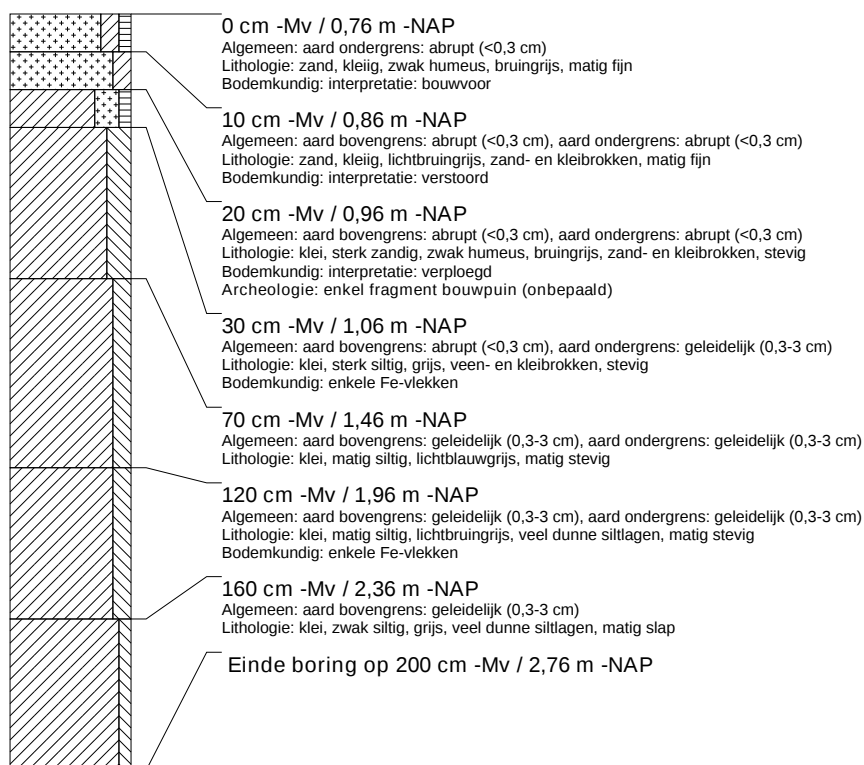
Figuur 2. Plangebied geprojecteerd op de kadastrale minuut (1826).

Figuur 3. Resultaten onderzoek.

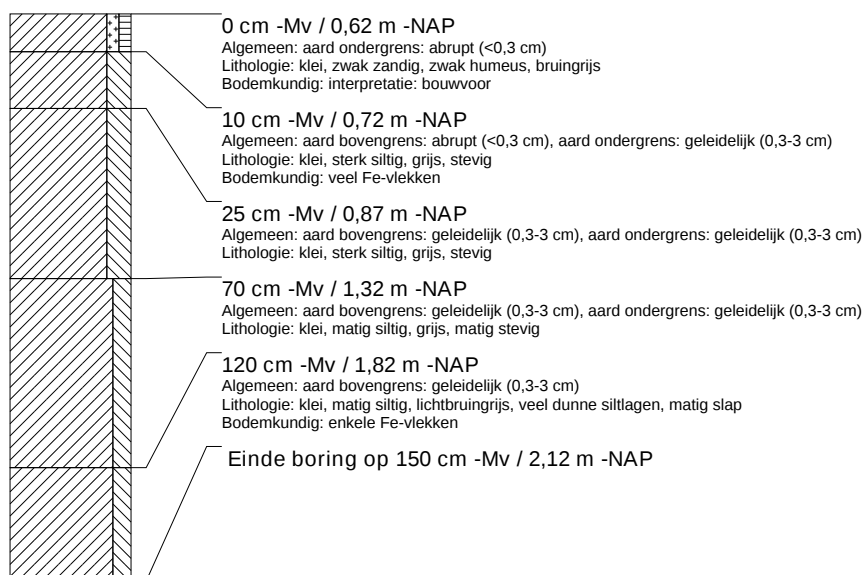
boring: SFIJL-1

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 170.838,94, Y: 558.920,11, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -0,76, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

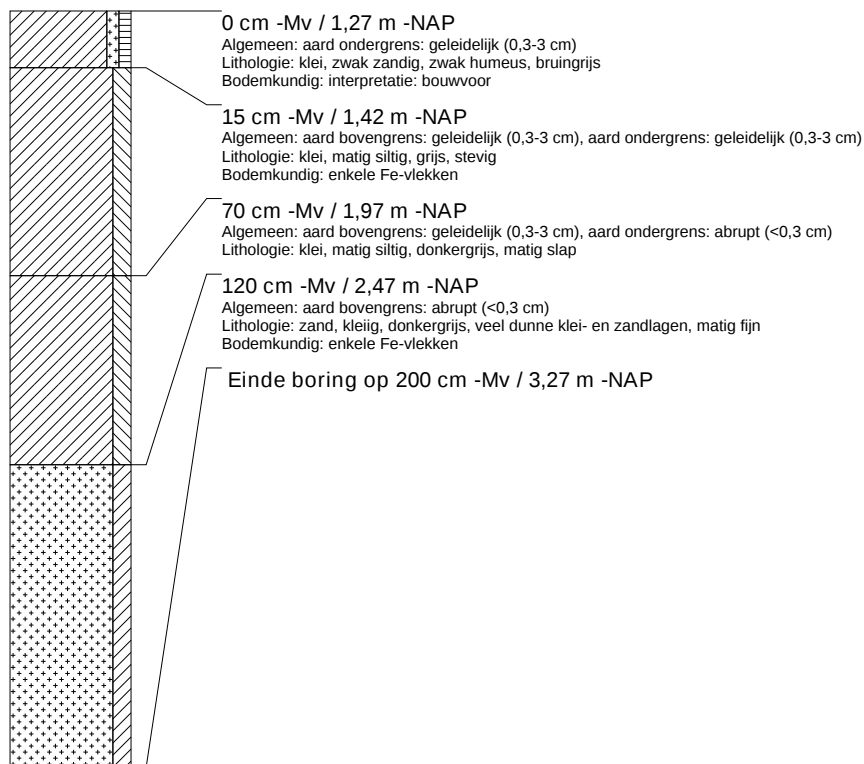
boring: SFIJL-2

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 170.878,04, Y: 558.888,78, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -0,62, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

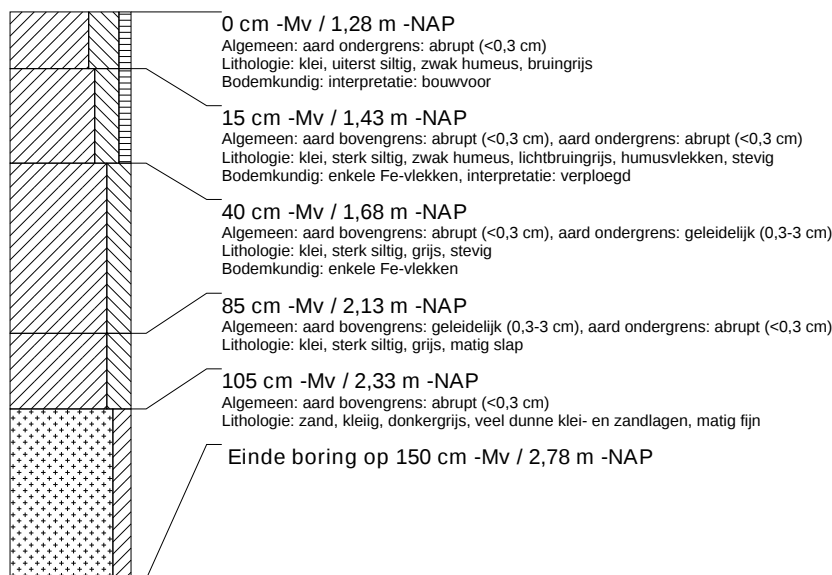
boring: SFIJL-3

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 170.916,98, Y: 558.857,85, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -1,27, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

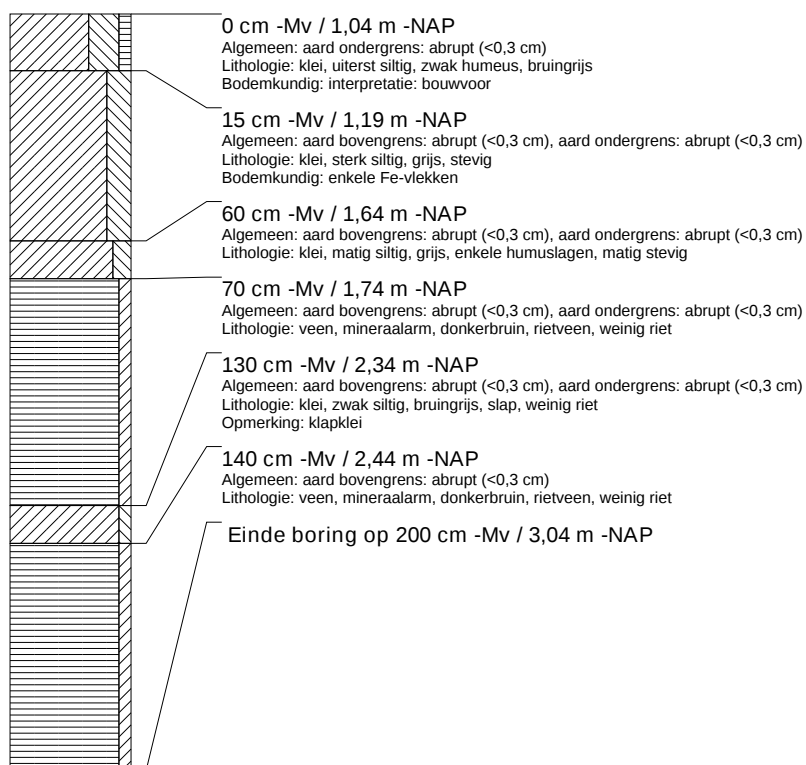
boring: SFIJL-4

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 170.956,05, Y: 558.826,20, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -1,28, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

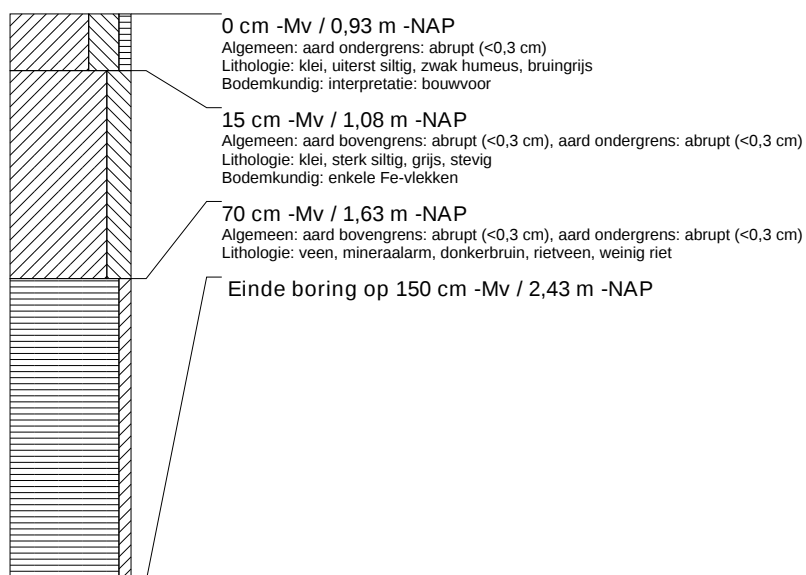
boring: SFIJL-5

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 170.994,62, Y: 558.794,78, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -1,04, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

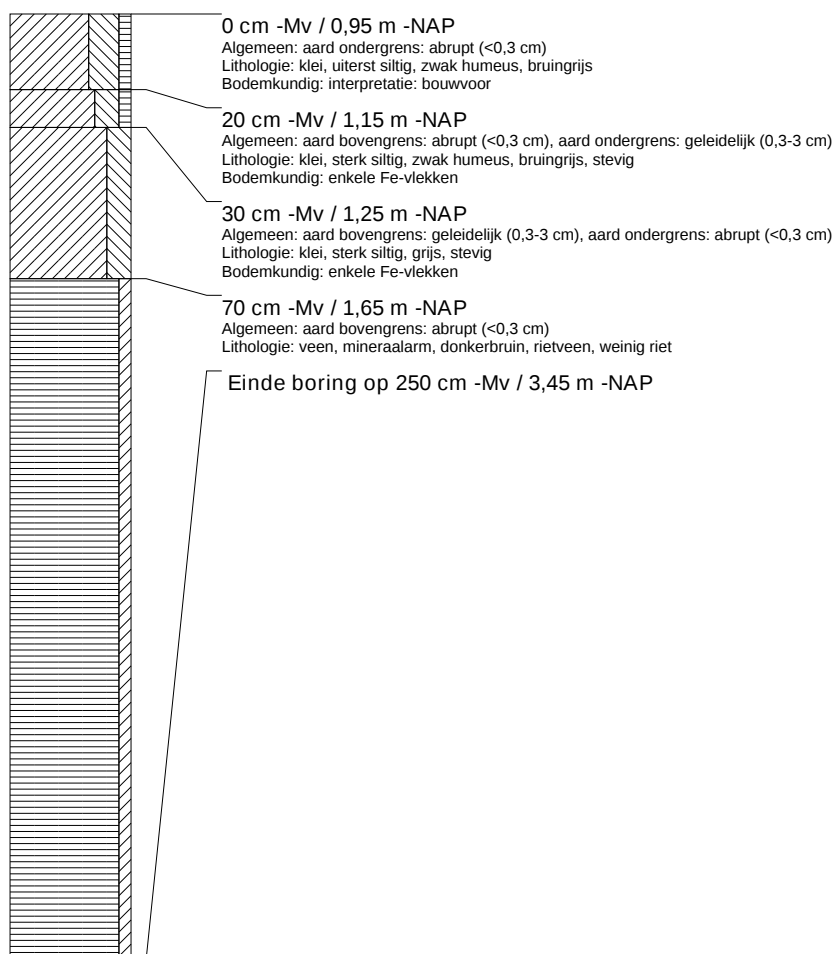
boring: SFIJL-6

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 171.033,87, Y: 558.763,81, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -0,93, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

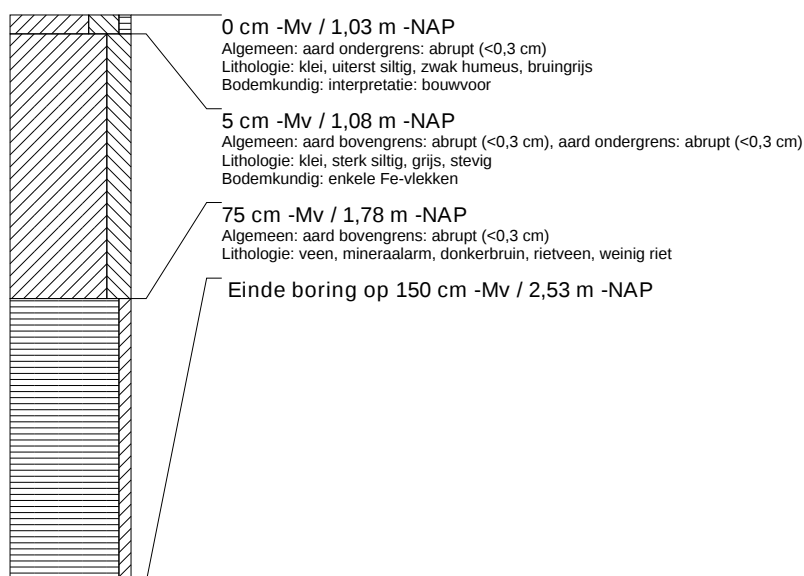
boring: SFIJL-7

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 171.073,26, Y: 558.733,12, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -0,95, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

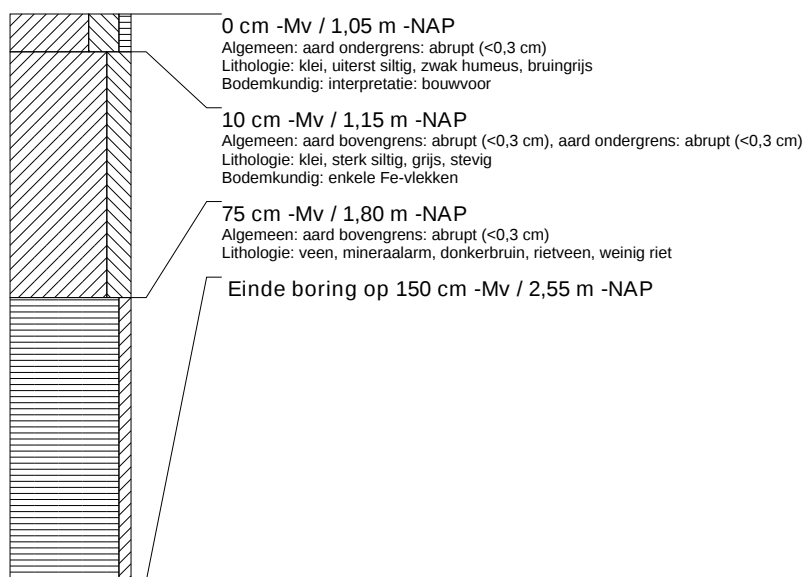
boring: SFIJL-8

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 171.079,06, Y: 558.780,28, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -1,03, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

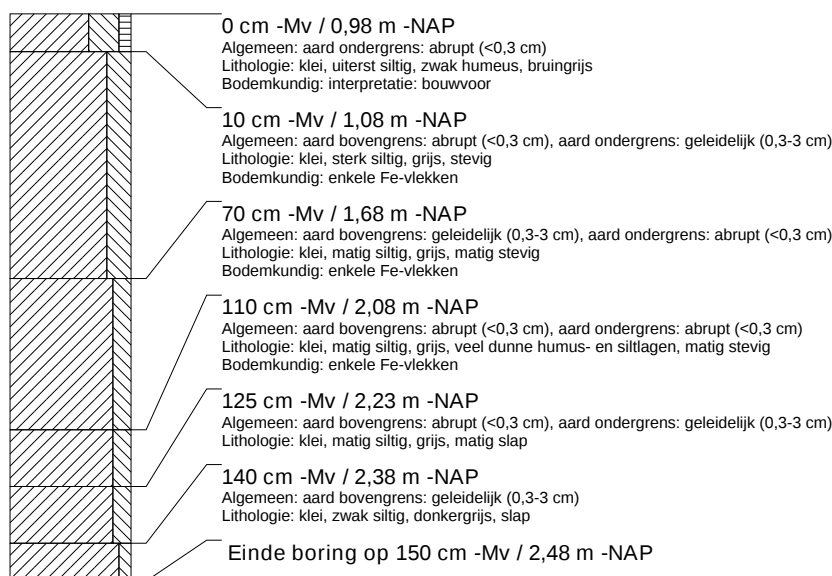
boring: SFIJL-9

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 171.039,18, Y: 558.811,01, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -1,05, precisie hoogte: 1 dm, referentievak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

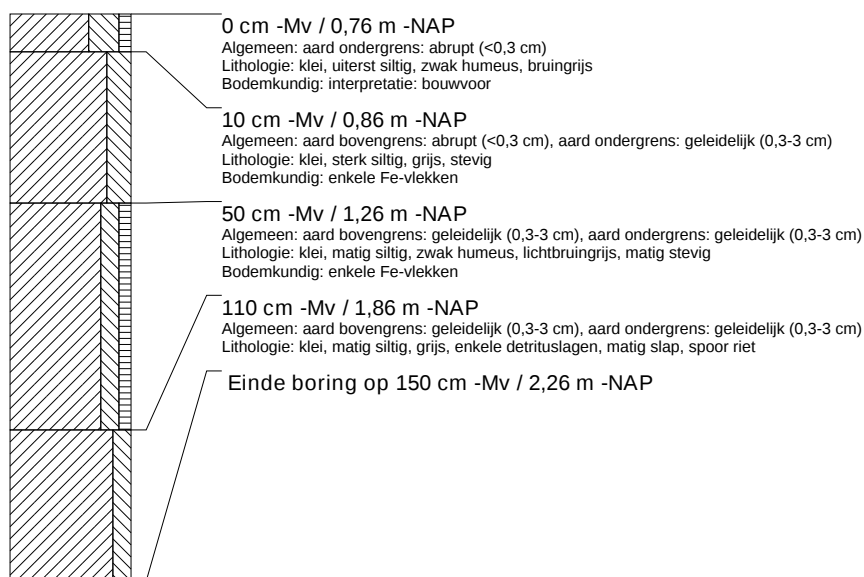
boring: SFIJL-10

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 170.999,91, Y: 558.841,94, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -0,98, precisie hoogte: 1 dm, referentievak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

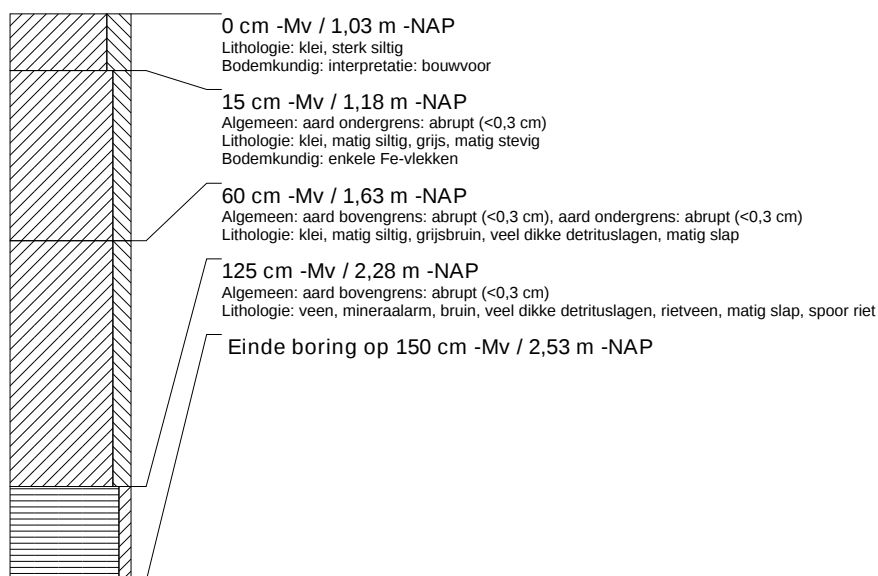
boring: SFIJL-11

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 170.961,18, Y: 558.873,01, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -0,76, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

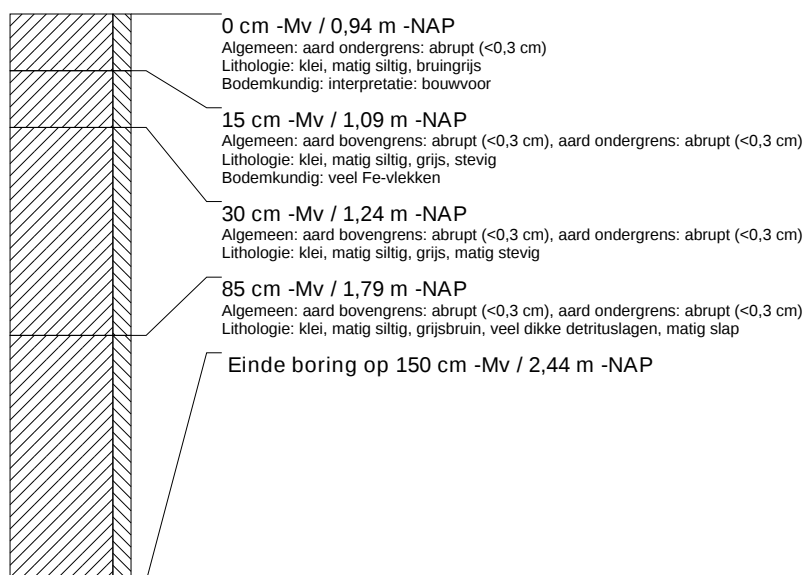
boring: SFIJL-12

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 170.921,97, Y: 558.903,67, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -1,03, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

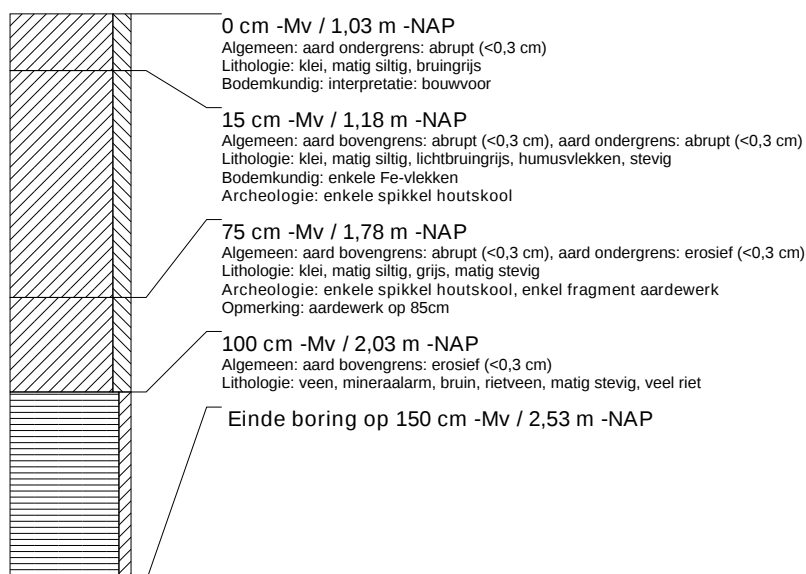
boring: SFIJL-13

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 170.883,20, Y: 558.935,93, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -0,94, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

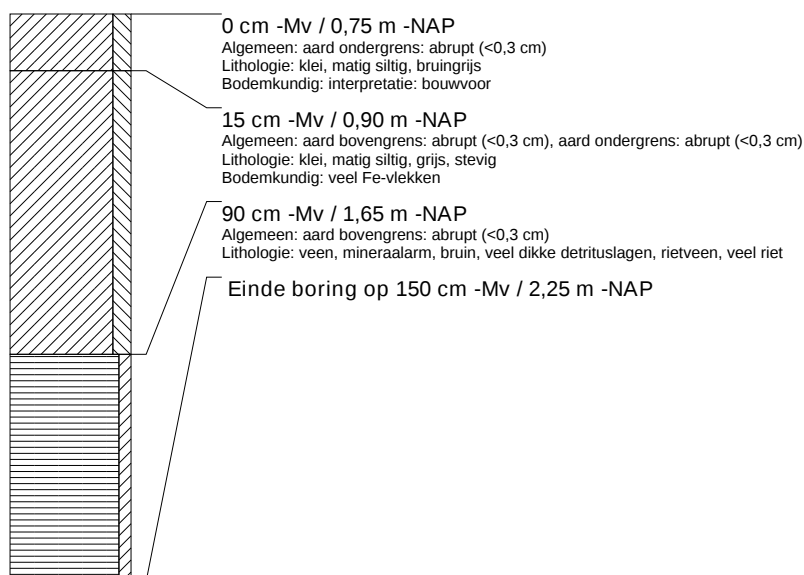
boring: SFIJL-14

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 171.044,91, Y: 558.857,93, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -1,03, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

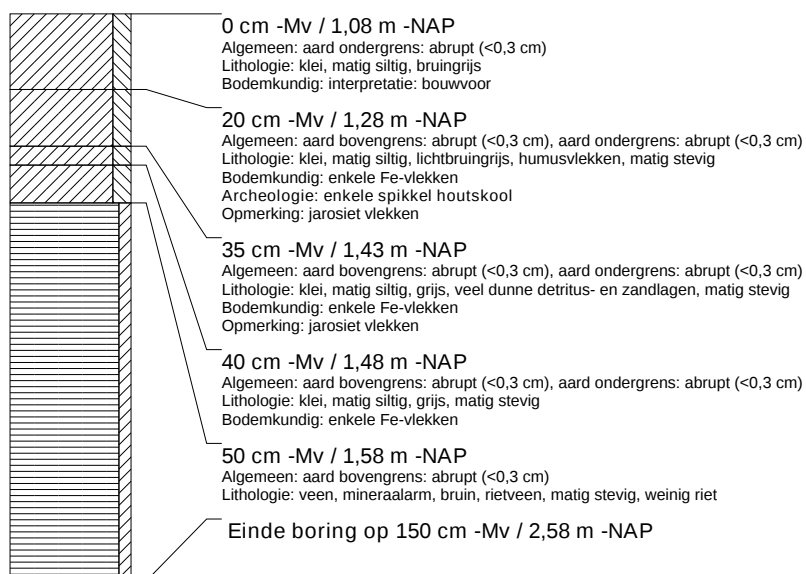
boring: SFIJL-15

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 171.084,20, Y: 558.827,09, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -0,75, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SFIJL-16

beschrijver: BH/TB, datum: 20-7-2017, X: 171.054,31, Y: 558.859,84, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 10H, hoogte: -1,08, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest-Fryslân, plaatsnaam: IJlst, opdrachtgever: Bugel Hajema, uitvoerder: RAAP Noord

Bijlage 2. Ecologische inventarisatie

Ecologie

KADER

In het kader van de planologische procedure is inzicht gewenst in de effecten van de beoogde plannen op natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming). Hiertoe is een ecologische inventarisatie uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het projectgebied ten behoeve van de inventarisatie op 10 augustus 2017 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, circa 19°C en een zwakke wind.

PROJECTGEBIED

Het projectgebied betreft intensief beheerde agrarische graslandpercelen ten noordoosten van de bebouwde kom van IJlst. Het projectgebied wordt aan de noordoostzijde begrensd door een sloot. Aan de zuidwestzijde grenst het projectgebied aan een grote vijver en aan de zuidoostzijde aan de rietkraag langs de brede watergang Geau (Geeuw). Tussen het grasland en de vijver bevindt zich een greppel die gedeeltelijk droog stond ten tijde van het veldbezoek. Opgaande beplanting beperkt zicht tot enkele struiken (zwarte elzen) van 2 tot 3 meter hoog die langs de greppel groeien.

Het project bestaat uit de plaatsing van zonnepanelen. De zonnepanelen worden geplaatst op een constructie die maximaal 0,6 meter diep in de grond wordt aangebracht. Het zonnenveld zal worden omgeven door een polderdijkje van 0,8 meter boven maaiveld. Bij de uitvoering van het project blijven de watergangen behouden. Wel wordt de greppel aan de zuidwestzijde van het projectgebied verbreed en verdiept. Deze nieuwe watergang wordt met twee duikers verbonden met de bestaande vijver ten zuidwesten van het projectgebied aan de rand van het bedrijventerrein van IJlst.

Impressie projectgebied (10 augustus 2017)

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is de soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).
- van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna¹ (NDFF) via Quickscanhulp.nl² (© NDFF - quickscanhulp.nl 08-08-2017 16:01:48) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het projectgebied verschillende beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat daarbij om zoogdieren, amfibieën en diverse broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Onderstaand wordt (indien van toepassing) nader ingegaan op deze en andere soort(groep)en.

¹ Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

² Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het projectgebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het projectgebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

Het grasland is zeer arm aan plantensoorten. Tijdens het veldbezoek zijn soorten als Engels raaigras, ridderzuring, straatgras, grote weegbree en paardenbloem aangetroffen. Ook in en langs de watergang is een soortenarme vegetatie aanwezig met soorten als grote egelskop, moerasandoorn, bultkroos en klein kroos. In en langs de greppel groeit ruigte met kweek, late guldenroede, harig wilgenroosje, pitrus, liesgras en mannagrass. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden.

Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en gezien de aangetroffen vegetatie en terreinomstandigheden ook niet te verwachten.

Vleermuisverblijfplaatsen kunnen binnen het projectgebied uitgesloten worden door het ontbreken van bebouwing en bomen. Het projectgebied heeft naar verwachting ook weinig waarde voor foeragerende vleermuizen door het vrijwel ontbreken van opgaande beplanting en bredere watergangen. Doorgaande lineaire structuren, zoals lanen of brede kanalen, die onderdeel kunnen vormen van een essentiële vliegroute van vleermuizen ontbreken.

Geschikt leefgebied voor de uit de omgeving van het projectgebied bekende soorten bever, otter, steenmarter en noordse woelmuis (Quickscanhulp.nl) ontbreekt in het projectgebied. Geschikt leefgebied voor deze soorten is onder meer aanwezig langs de Geau. De watergangen in en om het projectgebied kunnen onderdeel vormen van het leefgebied van waterspitsmuis, die uit de directe omgeving van het projectgebied bekend is (Quickscanhulp.nl). Met name de vijver aan de rand van het bedrijventerrein lijkt door de rietkragen langs de oever geschikt te zijn voor deze soort.

Verder zijn in het projectgebied enkele algemene grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten, zoals veldmuis, haas en woelrat, waarvoor in de provincie Fryslân een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Door het ontbreken van bebouwing en bomen zijn geen nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats in het projectgebied aanwezig. Het projectgebied vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van gierzwaluw, buizerd en kerkuil.

In en langs de watergangen kunnen algemene watervogels als wilde eend, meerkoet en waterhoen tot broeden komen. De dichte en zeer soortenarme Engels raaigras-vegetatie in het grasland, is weinig geschikt voor weidevogels.

De sloten in en langs het projectgebied zijn mogelijk onderdeel van het leefgebied van de vissoort grote modderkruiper.

In het projectgebied en de directe omgeving zijn verder enkele algemeen beschermde amfibieënsoorten zoals bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad te verwachten. Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsartikelen. Geschikt leefgebied voor beschermde niet-vrijgestelde soorten uit de soortgroepen reptielen en ongewervelden is niet aanwezig in het projectgebied.

TOETSING

Het projectgebied heeft naar verwachting weinig waarde voor foeragerende vleermuizen. Ook wordt het projectgebied niet ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen door de plaatsing van zonnepanelen. In de omgeving van het projectgebied is bovendien in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen zijn niet aan de orde.

De sloten blijven behouden bij het project, zodat potentieel leefgebied van waterspitsmuis en grote modderkruiper in en langs de sloten niet verloren gaat. Indien bij de aanleg van de twee duikerverbindingen tussen de te graven sloot en de bestaande vijver langs het industrieterrein van IJlst aantasting plaatsvindt van de rietkraag langs de vijver, kunnen negatieve effecten op waterspitsmuis optreden. In dat geval moet nader onderzoek worden uitgevoerd om te bepalen of waterspitsmuizen aanwezig zijn. Op basis van dat onderzoek kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing van de Wnb nodig is.

Het projectgebied vormt gezien het intensieve beheer geen hoogwaardig foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen als buizerd en kerkuil. In de omgeving van het projectgebied is bovendien in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten treden niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd; dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De aanwezige beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor

deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), (voormalig Ecologische Hoofdstructuur), is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied.

INVENTARISATIE

Het dichtstbijzijnde in het kader van de Wnb beschermde natuurgebied ligt op circa 2 kilometer van het projectgebied en betreft het Natura 2000-gebied Witte en Zwarte Brekken ten oosten van het projectgebied.

Op iets minder dan 2 kilometer ten oosten en westen van het projectgebied liggen gebieden die zijn aangewezen als NNN. De Geau met de aangrenzende rietkragen direct ten oosten van het projectgebied is aangewezen als 'natuur buiten het NNN'. Op ruim 500 meter ten zuiden van het projectgebied, aan de andere zijde van de bebouwde kom van IJlst, ligt ten slotte het dichtstbijzijnde 'weidevogelkansgebied'.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden en de ligging van het projectgebied op grote afstand ten opzichte van beschermde gebieden, zijn gezien de aard van de ontwikkeling geen negatieve effecten op beschermde Natura 2000-, NNN-, natuur buiten het NNN- en weidevogelkansgebieden te verwachten. Het project is niet in strijd met de gebiedsbescherming van de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het project een onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat aanvullend onderzoek in het kader van de Wnb nodig is naar de waterspitsmuis indien werkzaamheden plaatsvinden aan de oeverzone van de vijver langs het industrieterrein van IJlst. Op basis van nader onderzoek kan bepaald worden of het aanvragen van een ontheffing van de Wnb voor waterspitsmuis noodzakelijk is.

Daarnaast komt uit de inventarisatie naar voren dat bij uitvoering van het project rekening moet worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Aanvullend onderzoek in het kader van gebiedsbescherming vanuit de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Een vergunning op grond van de Wnb voor gebieden is op voorhand niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het project is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.

Bijlage 3. Watertoets

De toekomstige inrichting van het plangebied

Luchtfoto bestaande situatie, inclusief zonering regionale waterkering

Watertoets en Wateradvies

De watertoets is een belangrijk instrument bij het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de ruimte. De watertoets zorgt ervoor dat in alle ruimtelijke plannen aandacht wordt besteed aan veiligheid, kwaliteit én kwantiteit van water. In deze email geven wij de wateraspecten aan die specifiek op uw plan van toepassing zijn. Achtergrondinformatie over de verschillende aspecten kunt u vinden in onze Leidraad Watertoets die is te raadplegen op onze website: www.wetterskipfryslan.nl/watertoets. In de Leidraad staat ook hoe u bij het uitwerken en opstellen van het plan rekening dient te houden met deze wateraspecten in bijvoorbeeld de Toelichting, de Regels en op de Verbeelding.

Veilig

Regionale waterkering (paragraaf 4.2.2)

Het plangebied ligt binnen de kern- en beschermingszone van de regionale waterkering. De begrenzing van de zones staan aangegeven op bovenstaande luchtfoto en kunt u raadplegen op onze website: www.wetterskipfryslan.nl/leggerkaart.

De regionale kering dient bereikbaar te blijven voor Wetterskip Fryslân in verband met calamiteiten en voor de bediening van de inlaat aan de noordoost kant van het plangebied. Daarom dient het hekwerk voorzien te zijn van een doorgang voor onderhoudsmaterieel. Voor het aanbrengen van hekwerken op de regionale waterkering is een watervergunning nodig. De zonnepanelen worden geplaatst buiten de kern- en beschermingszone van de regionale waterkering. De ligging van de regionale waterkering vormt naar verwachting geen belemmering voor de realisatie van het plan.

Voldoende

Schouwwatergang (paragraaf 4.3.2)

Langs het plangebied ligt een schouwwatergang. De ligging van de schouwwatergang kunt u raadplegen op onze website: www.wetterskipfryslan.nl/leggerkaart. Bij het uitwerken van de plannen is het belangrijk er rekening mee te houden dat onderhoud aan de schouwwatergang uitgevoerd kan worden. Voor het uitvoeren van machinaal onderhoud is een obstakelvrije strook van ten minste 4 meter nodig.

Toename verhard oppervlak (paragraaf 4.3.6)

In paragraaf 4.3.6 staat achtergrondinformatie over de reden waarom toename van verhard oppervlak gecompenseerd dient te worden. De gebiedspecifieke compensatie zoals deze in paragraaf 4.3.6.2 van de Leidraad is opgenomen is niet van toepassing. Wij hanteren een compensatienorm van 10 %. Voor bebouwd gebied is de ondergrens van 200 m², in het buitengebied is de ondergrens 1.500 m².

Door de realisatie van het plan neemt de hoeveelheid verhard oppervlak niet toe: het terrein onder de zonnepanelen blijft onverhard waardoor hemelwater kan infiltreren en vertraagd afstroomt naar het oppervlaktewater. Compensatie van toename verhard oppervlak is daarom niet nodig.

U heeft aangegeven het terrein aan de zuidkant te willen afsluiten met een watergang. Wij adviseren u om de nieuwe sloot met enkele duikers aan te sluiten op het bestaande watersysteem zodat er geen stilstaand water ontstaat. U heeft de locatie van deze duikers op de aangepaste inrichtingsschets aangegeven.

Schoon

Schoonhouden – scheiden – zuiveren (paragraaf 4.4.6)

Waterkwaliteit

Om een goede waterkwaliteit te realiseren is het nodig dat u voorkomt dat milieubelastende stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. De bouwwijze en onderhoudstechniek moeten emissievrij zijn. Ook is het nodig dat u bouwt met milieuvriendelijk en duurzaam materiaal.

Vervolg

Waterwet

Voor alle activiteiten in en nabij het watersysteem, waaronder het lozen van afvalwater op het oppervlaktewater, het onttrekken van grondwater of het aanbrengen van een wijziging in het watersysteem, dient u een vergunning aan te vragen of een melding te doen bij Wetterskip Fryslân. Op onze website (www.wetterskipfryslan.nl) treft u meer informatie aan over de Waterwet en u kunt daar onder andere ook meldingsformulieren en het aanvraagformulier voor een watervergunning downloaden. De aanvraag voor een watervergunning of de melding kunt u ook gelijktijdig met de omgevingsvergunningaanvraag indienen via het omgevingsloket online (www.omgevingsloket.nl).

Meer informatie

Mocht u vragen hebben over het wateradvies of wilt u verder overleggen over het plan, dan kunt u contact opnemen met de heer R.L. Visser van ons waterschap. De in deze e-mail genoemde afdelingen en personen zijn telefonisch bereikbaar via het algemene telefoonnummer van Wetterskip Fryslân: 058-292 22 22.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,

drs. R. Smit,
Manager Cluster Plannen

Wetterskip Fryslân

T 058 – 292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden | www.wetterskipfryslan.nl

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print

Bijlage 4: Verslag Sinnetafel

VERSLAG SINNETAFEL

Energiecoöperatie IJlst en omstreken

Datum: 1 mei 2017

Rapportnummer: 001-2017

Sinnetafels Fryslân

COLOFON

Sinnetafels Fryslân, 1 mei 2017

Rapport opgesteld door:

Dhr. B. Van der Veen

Mevrouw G. Bierema

Initiatiefnemer(s):

Energiecoöperatie IJlst en omstreken

Dhr. G. Van der Leeuw

Dhr. W. Rutten

In samenwerking met:

Gemeente Súdwest-Fryslân

Provincie Fryslân

Hûs en hiem

Wetterskip Fryslân

Liander

Ekwadraat

Netwerk Duurzame Dorpen

LTO-Noord

INHOUDSOPGAVE

- 1 Inleiding**
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Proces
 - 1.3 Leeswijzer

- 2 Het Initiatief**
 - 2.1 Het voornemen
 - 2.2 De locatie(s)

- 3 Verslag Sinnetafels**
 - 3.1 Proces
 - 3.2 Analyse
 - 3.3 Ontwikkelingsrichting
 - 3.4 Voorkeurslocatie

Bijlage

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Energiecoöperatie IJlst en omstreken wil een zonneveld nabij de stad IJlst realiseren, teneinde voor een deel in de eigen energiebehoefte te kunnen voorzien. Om het initiatief concreter te maken en te kunnen versnellen, zijn twee Sinnetafels georganiseerd in IJlst. Tijdens de Sinnetafels zijn alle belangrijke aspecten voor de realisatie van een zonneveld aan de orde gesteld. De Sinnetafels hebben een concrete ontwikkelingsrichting voor het zonneveld opgeleverd. Die ontwikkelingsrichting is in voorliggend verslag vastgelegd. Dit verslag kan worden gebruikt bij de verdere ontwikkeling van het zonneveld. Het is uitdrukkelijk geen vergunning op basis waarvan het zonneveld nu gerealiseerd kan gaan worden. Het daarvoor geldende (juridische) proces dient nog te worden doorlopen.

1.2 Proces

Voorliggend verslag is via het spoor van de Sinnetafels Fryslân tot stand gekomen. Dit betekent dat er een proces gevolgd is waarbij alle partijen, die een rol spelen bij de ontwikkeling van een zonneveld, betrokken zijn geweest. Middels twee werksessies is met alle betrokkenen/deskundigen gekomen tot een ontwikkelingsconcept voor het zonneveld. Deze proceslijn betekent een commitment van de deelnemende partijen aan het resultaat van de werksessies. Zij zullen zich herkennen in de concrete uitwerking in het voorliggende verslag.

1.3 Leeswijzer

Na deze korte inleiding (hoofdstuk 1) wordt in dit verslag achtereenvolgens ingegaan op het initiatief en de locatie(s) (hoofdstuk 2) en op het verslag van de Sinnetafels (hoofdstuk 3).

2 HET INITATIEF

2.1 Het voornemen

De initiatiefnemer(s)

In IJlst is sinds 2015 een energiecoöperatie in oprichting voor IJlst en omstreken. Een aantal enthousiaste mensen uit IJlst vormen het bestuur van de coöperatie. De coöperatie wil ergens nabij IJlst een zonnenveld ontwikkelen om voor een deel in de eigen energiebehoefte te kunnen voorzien (er wordt gestreefd naar uiteindelijk 100% dekking van de elektriciteitsbehoefte). Op het moment dat de Sinnetafel wordt georganiseerd, heeft het bestuur al de nodige stappen gezet ter verkenning van de aanleg van een zonnenveld nabij de stad.

Omvang zonnenveld

Het bestuur vindt het belangrijk dat het een zonnenveld wordt dat 'past bij IJlst'. Dat betekent dat het qua omvang ook passend moet zijn bij de stad. Natuurlijk is dat ook afhankelijk van de uiteindelijk te kiezen locatie, maar qua oppervlakte wordt gedacht aan ongeveer 2 tot 2,5 hectare. Op zo'n oppervlakte kunnen ongeveer 10.000 zonnepanelen geplaatst worden die ongeveer 2 MW aan stroom zullen opwekken. Dat laatste blijkt ook belangrijk voor de aansluiting op 'het net' van Liander. Komt de stroomproductie namelijk boven de 2 MW te liggen, dan is een veel zwaardere (en duurdere) aansluiting noodzakelijk.

Organisatievorm

De coöperatie wil graag dat de stad gaat profiteren van het zonnenveld. Ze hebben daarom de zogenaamde 'postcoderoos-regeling' voor ogen, waarbij mensen in aangrenzende postcodegebieden kunnen deelnemen in het zonnenveld. Dat betekent dat inwoners in het postcodegebied 8601 (heel IJlst) én omliggende postcodegebieden mee kunnen doen (delen van Sneek, Folsigare, Ysbrechtum, etc.). Het gaat dat om een potentieel van ongeveer 10.000 huishoudens.

Betrokkenheid / draagvlak

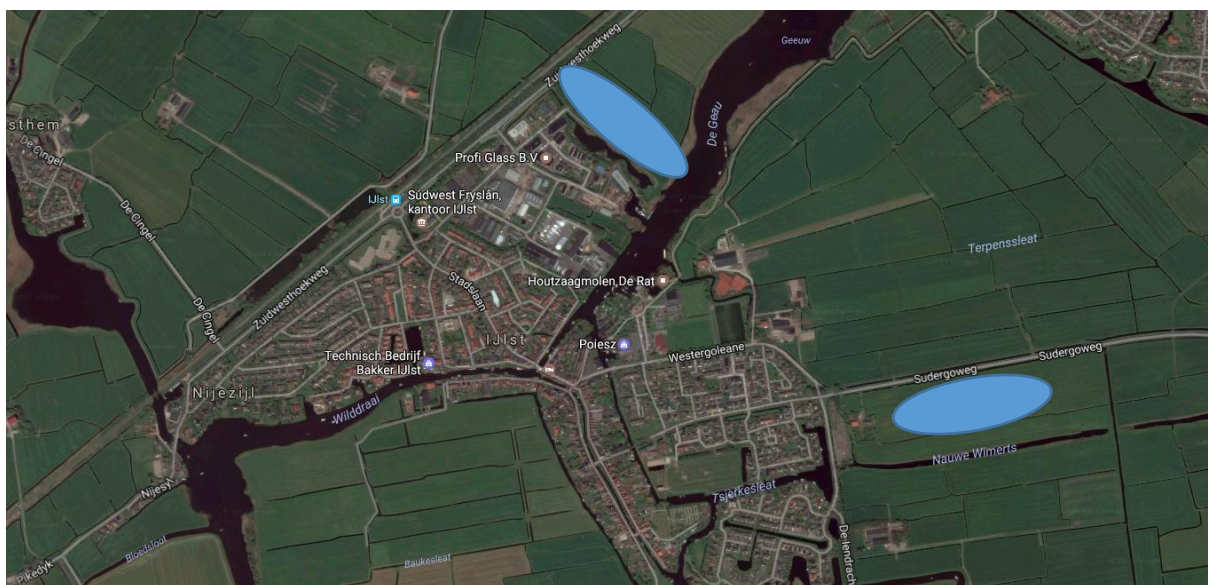
De coöperatie wil wel dat het een IJlster zonnenveld wordt. Daar wordt het zonnenveld immers ook aangelegd. Daarom moet de betrokkenheid en het draagvlak in IJlst het grootst zijn. Met de gemeente Súdwest-Fryslân is afgesproken dat er een pilot wordt gedaan voor wat betreft *Mienskipseenergie* (zie bijlage). Dat betekent dat de coöperatie ervoor zal moeten zorgen dat ze de betrokkenheid/deelname inzichtelijk maken en dat binnen IJlst draagvlak moet worden gezocht voor de ontwikkeling van het zonnenveld. Maximaal 25% van de mensen in IJlst mag tegen de aanleg van een zonnenveld zijn.

2.2 De locatie(s)

De coöperatie heeft twee locaties op het oog. Het betreft in beide gevallen grond van de gemeente. De gemeente is in beide gevallen bereid de grond daarvoor beschikbaar te maken. Het gaat om de locatie aan de Sudergoweg aan de oostzijde van IJlst en om de locatie aan de Zuidwesthoekweg (naast het bedrijventerrein) aan de noordzijde van IJlst. In onderstaande luchtfoto zijn de beide locaties weergegeven.

De locatie langs de Sudergoweg is door de coöperatie voorafgaand aan de Sinnetafel in 2016 al informatief aan de stad voorgelegd. Daaruit bleek dat er slechts drie gezinnen waren die deze locatie niet zagen zitten. Met de directe buurman van deze locatie is vanaf het begin gesproken en die is akkoord met een zonnenveld naast zijn boerderij.

De tweede locatie bij het bedrijventerrein is pas later in beeld gekomen en ten tijde van de Sinnetafel nog niet met de stad gedeeld.

De beoogde locaties voor een zonneveld bij IJlst (Bron: GoogleMaps, 2017)

3 VERSLAG SINNETAFELS

3.1 Proces

Op 16 maart 2017 is een Sinnetafel gehouden in het Multifunctionele Centrum De Utherne te IJlst. Bij de bijeenkomst waren aanwezig:

- dhr. G. Van der Leeuw, initiatiefnemer;
- dhr. W. Rutten, initiatiefnemer;
- mevr. L. Tinga, gemeente Súdwest-Fryslân;
- dhr. P. Dijkstra, gemeente Súdwest-Fryslân;
- dhr. J. Menage, gemeente Súdwest-Fryslân;
- mevr. R. Van Berkum, provincie Fryslân;
- mevr. H. Kloosterziel, provincie Fryslân;
- mevr. F. Jilderda, provincie Fryslân;
- dhr. A.J. Veenstra, LTO-Noord;
- dhr. J. de Vries, hûs en hiem;
- dhr. S. Frietema, Netwerk Duurzame dorpen;
- dhr. J. Brandwijk, Liander;
- dhr. R. Heijman, Ekwadraat;
- mevr. G. Bierema, Buro GreetBierema;
- dhr. B. van der Veen, Weusthuis en Partners (voorzitter);

Tijdens deze bijeenkomst is verkend welke aspecten allemaal een rol spelen bij een goede ontwikkeling van een zonneveld. Vervolgens zijn voor de beide beoogde locaties in groepen de mogelijkheden voor het realiseren van een zonneveld verkend. De schetssessie leverde voor beide locaties een inrichtingsvoorstel op. Uit de schetssessie bleek ook dat er op onderdelen nog onderzoek nodig was voor beide locaties, bijvoorbeeld voor de consequenties van een oost/west-opstelling in plaats van een noord/zuid-opstelling. Meerdere deelnemers kregen huiswerk mee voor de volgende Sinnetafel. Dat laat zich samenvatten in onderstaande tabel.

Wat	Wie	Wanneer
Uitwerken globale schetsen beide locaties	Greet Bierema Barend van der Veen	voor 24 maart
Financiële consequenties beide locaties obv globale inrichtingsvoorstel in beeld brengen (ook oost-west opstellingen daarin betrekken)	Coöperatie IJlst	Voor de volgende bijeenkomst half april
Aansluitingsmogelijkheden op het net verkennen	Coöperatie IJlst en Liander	Voor de volgende bijeenkomst half april
Mogelijkheden situering transformatorhuisje verkennen	Coöperatie IJlst en Liander	Voor de volgende bijeenkomst half april
Mogelijkheden versoepelen leges en OZB verkennen door gemeente	Gemeente	Voor de volgende bijeenkomst half april

Afstemming tussen gemeenten hoe om te gaan met leges en OZB verkennen door provincie	Provincie	Komende half jaar
Verkennen hoe onderhoud gepleegd kan worden bij een oost-west opstelling (en 'lage' panelen)	Coöperatie IJlst	Voor de volgende bijeenkomst half april

Een tweede Sinnetafel werd gehouden op 11 april 2017 in het voormalige gemeentehuis van de gemeente Wymbritseradiel te IJlst. Bij deze bijeenkomst waren vrijwel dezelfde mensen aanwezig. In plaats van mevr. Jilderda was mevr. Van der Wielen namens de provincie aanwezig. De heer Brandwijk van Liander moest helaas verstek laten gaan, evenals de heer Veenstra van LTO-Noord. Wel was de heer S. Gerbens van Wetterskip Fryslân aanwezig.

Tijdens deze tweede bijeenkomst werden de uitkomsten van het 'huiswerk' met elkaar gedeeld. Vervolgens werden de voor- en nadelen van de beide locaties verkend en werd op basis daarvan een voorkeur uitgesproken voor de locatie bij het bedrijventerrein.

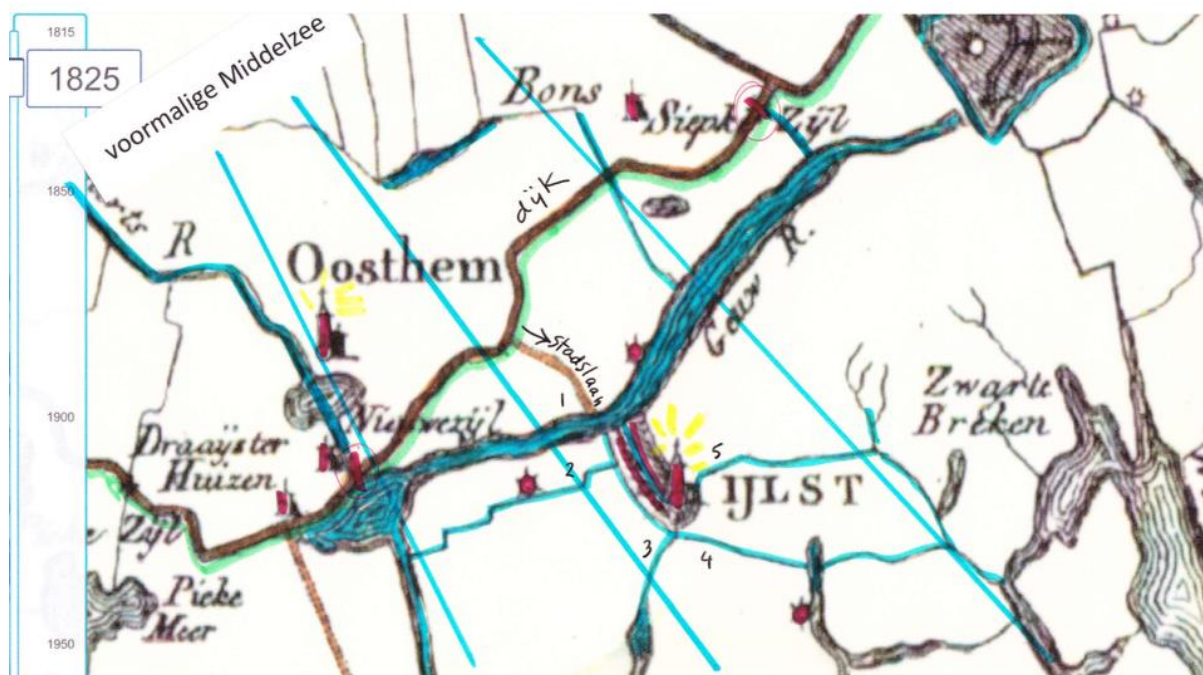
3.2 Analyse

3.2.1 Landschappelijke analyse

Er zijn vele analyses over het landschap in en rond IJlst geschreven. Het kan vanuit verschillende invalshoeken worden gedaan. Dit verhaal gaat uit van de gedachte dat er twee locaties zijn waar een zonnepark zou kunnen komen. Die locaties liggen aan de rand van de kern IJlst. De analyse biedt aanknopingspunten voor een landschappelijke inpassing.

Aan de hand van enkele historische kaarten wordt deze analyse gemaakt.

De stad IJlst wordt op de kaart uit 1825 verbeeld als lintbebouwing dwars op De Geau. De smalle stad ligt ten zuiden van De Geau en aan het zuidoende ervan staat een kerk met een kerktoeren. Vervoer over water is dominant. Maar er is ook een ontsluitingsroute over een weg en deze ligt op een dijk, die parallel aan De Geau is aangelegd. Tussen de dijk en de stad ligt daarom de Stadslaan. In verband met de voormalige Middelzee aan de noordwestzijde van IJlst, lopen vele lijnen in het landschap richting het noordwesten, of juist daar dwars op. De kaart laat vervolg zien dat er toen naar de stad vijf belangrijke waterwegen waren. Naast kerktoeren en twee zijlen worden diverse molens in het landschap aangeduid. Dit duidt op water- en windrijk land. Het landschap is er totaal open.

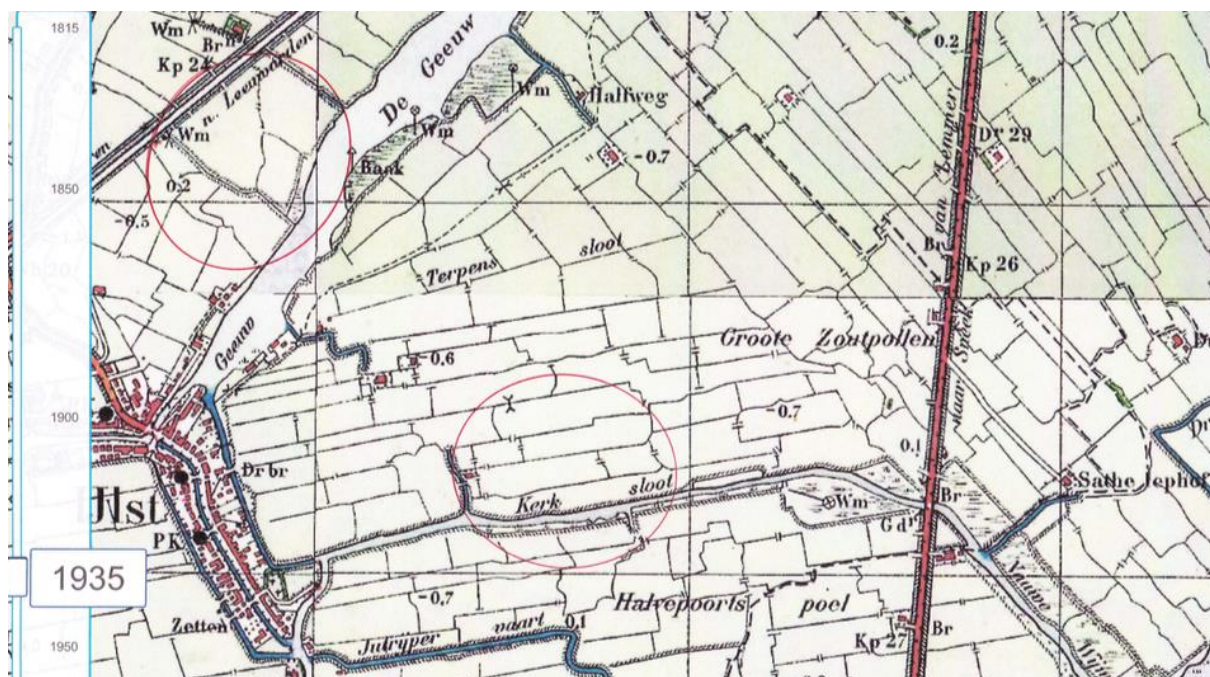
De kaart uit 1875 geeft veel meer informatie. Dit betreft in de eerste plaats de terpen, het wegen- en voetpadenpatroon en het verkavelingspatroon. Met een paarse kleur is het verschil in richting aangegeven. Op de overgangen liggen de voormalige gemeentegrenzen. Hierbij valt de zuidoost-noordwest richting bij Sneek op. De verkaveling ten noorden van De Geauw wijkt af van de slagenverkaveling aan weerszijde van de oude stad IJlst. Dit verschil ligt aan de grondsoort, klei op veen of veen. In de tweede plaats geeft de kaart informatie over de locatie van vrijstaande boerenerven. Die zijn gebouwd op of aan de rand van een terp, aan de dijk en aan een vaart. Bijna alle erven lagen aan een vaart of opvaart. Zo kon de melk per boot worden vervoerd naar de zuivelfabriek. In de derde plaats laat de kaart zien dat in IJlst de scheepsbouw en de handel in hout aan weerszijden van De Geauw in sterke mate is toegenomen.

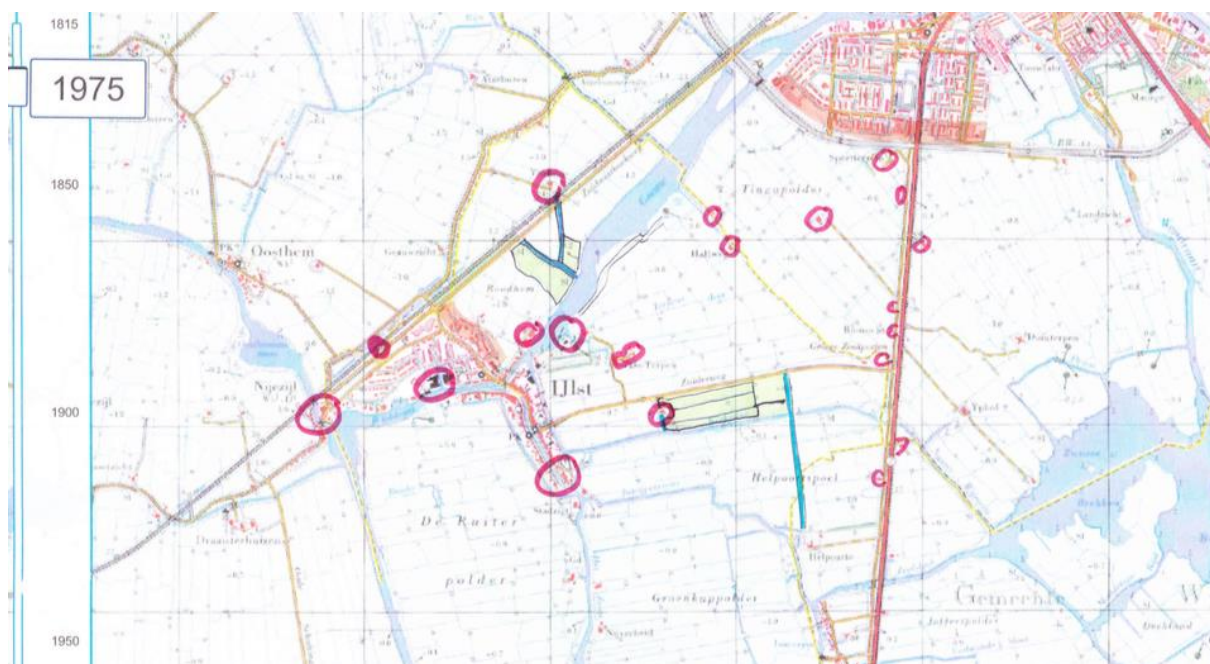
De veranderingen ten opzichte van 1925 lijken niet zo heel groot, op de komst na van de spoorbaan tussen Leeuwarden en Stavoren met een station buiten IJlst. De spoorbaan is op een dijk aangelegd, werd een visuele barrière en verbrak de directe verbinding tussen de Skerdyk en de stad. Voor de aanleg moest een boerenerv wijken. De opvaart naar De Geauw bleef gespaard. Het slotenpatroon rond het erf 'Veldhuis' werd eveneens doorbroken door de spoorbaan. In het open landschap staan op geruime afstand van de kerk in IJlst aan een opvaart naar de Kerkslot een boerderij en een windmolen. Met groen zijn de gebieden ingekleurd die uit hoofdzakelijk uit riet bestaan.

Op de kaart uit 1935 zijn de twee opties voor een zonneweide omcirkeld. Aan het einde van de noordelijke opvaart staat nog een windmolen, deze is inmiddels verwijderd in de zuidelijke locatie. De opvaart in het noordelijke gebied heeft een klein dijkje.

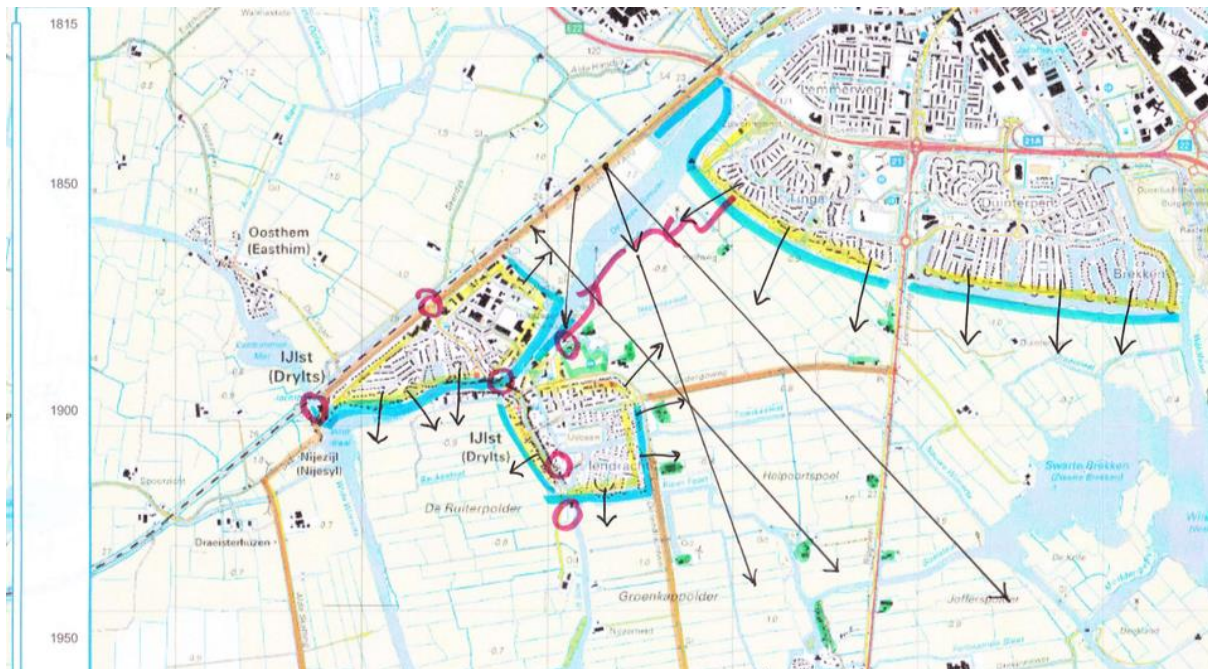

Veertig jaren later zien we dat op de kaart uit 1975 is aangegeven dat er een weg parallel aan de spoorbaan is aangelegd, dat de Sudergawei is aangelegd en dat de ruimte tussen stad, De Geau, de westzijde van de Stadslaan en de spoorbaan is ingevuld met een nieuwbouwwijk. Er verrijzen tevens woningen aan de oostzijde van de Stadslaan. Ook in het slotenpatroon zijn er wijzigingen te zien, zoals de rechte sloot haaks op de Sudergawei, dwars op het kenmerkende verkavelingspatroon. Door beplanting tussen de Zuidwesthoekweg en de spoorbaan werd het gebied er ten noorden van nog meer afgescheiden.

In 2015 lijken de stadsranden van IJlst en Sneek vooralsnog te zijn afgerond. De open ruimte tussen beide steden is geheel open. Omdat de zijde van de spoorbaan een gesloten wand is, gaat alle aandacht uit naar het open ruimte. Deze ruimte

heeft de kenmerkende landschapsrichting uit de geschiedenis van het gebied; zuidoost-noordwest. De rietkragen duiden op De Geau. Het zicht op de houtzaagmolen De Rat uit 1828 als icoon van IJlst is belangrijk. De kenmerk van de twee stadsranden is dat de bewoners ervan vrij uitzicht hebben op het open landschap. Het industrieterrein van IJlst heeft echter een afronding gekregen in de vorm van een parkzone met afsluitende beplanting, water en wandelpad. De oude opvaart met het dijkje zijn nog aanwezig in het landschap.

In verband met de ruilverkaveling is De Iedrachtwei met typische ruilverkavelings-boerenerven ontwikkeld. Deze weg is opnieuw haaks op de verkavelingsstructuur aangelegd en heeft daarbij de Kerkvaart afgesloten, waarbij de vaart een nieuwe naam kreeg 'Nauwe Wimerts'. Aan weerszijde van de vaart groeit riet. Desalniettemin is de zichtas naar de oude binnenstad gehandhaafd. De historische boerderij is een woonboerderij geworden, die aan de rand van de bebouwing is komen te staan. Het voorhuis in de boerderij ligt aan de zijde van de stad. Tussen het boerenerv en de bebouwing in liggen volkstuinten.

3.2.2 Beleidsanalyse

Provinciaal beleid

Vanuit de provincie geldt naast de *Verordening Romte*, voor zonne-energie vooral *Romte foar Sinne* als beleidsuitgangspunt. Daarin staat globaal beschreven dat:

- Een zonneveld aansluitend aan stedelijk gebied gerealiseerd dient te worden;
- Er een goede gemeentelijke analyse ten grondslag moet liggen aan de ontwikkeling van zonnenvelden in de gemeente;
- Er alleen in de energiebehoefte van de betreffende kern wordt voorzien;
- Er voldoende deelname is aan het zonneveld vanuit de betreffende kern.

Daarnaast is door de provincie een conceptvisie gereed over de inpassing van zonnenvelden in het Friese landschap, genaamd *Vertrekpunten voor zon*. Die vertrekpunten zijn tijdens de schetssessies van de Sinnetafels nodig aan bod geweest.

Gemeentelijk beleid

Het Gemeenteraad van de gemeente Súdwest-Fryslân heeft op 6 april 2017 ingestemd met het initiatief in IJlst als pilot in het kader van *Sinnetafel/Mienskipsenergie*. In november 2016 is daarvoor al de notitie *Ruimte voor zon* door de Gemeenteraad vastgesteld. Deze notitie geeft kaders aan betreffende de realisatie van zonneweiden in Súdwest-Fryslân.

Vanuit het oogpunt van duurzaamheid zijn een aantal initiatiefnemers voor de realisatie van zonneweiden benaderd om deel te nemen aan een pilot om als experiment zonneweiden te realiseren binnen de maximale (wet) en regelvrije ruimte en gebaseerd op de waarden 'draagvlak, participatie en financiële haalbaarheid'. De raad heeft aangegeven dat er op basis van de pilot 3 zonneweiden mogen worden gerealiseerd. IJlst is daar één van. Na realisatie van deze 3 zonneweiden zal er een evaluatie plaatsvinden.

De notitie *Uitvoering pilot MienskipEnergie* (zie bijlage) beschrijft de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de pilot. Het stelt criteria voor MienskipEnergie, beschrijft het instrument Sinnetafels en geeft in het kort de omgevingsrechtelijke spelregels aan.

Voor beide locaties geldt dat de bestemming niet is gericht op het ontwikkelen van een zonneveld. In beide gevallen zal daarom het bestemmingsplan moeten worden aangepast. De gemeente geeft aan daartoe bereid te zijn als aan alle voorwaarden uit de pilot MienskipEnergie kan worden voldaan.

Welstandsbeleid

Voor zonneweiden is in de gemeente Súdwest-Fryslân geen specifiek welstandsbeleid opgenomen in de Welstandsnota. De Welstandsnota is wel het formele document op basis waarvan de welstandsorganisatie hûs en hiem de bouwplannen toetst.

Door de heer De Vries van hûs en hiem wordt tijdens de Sinnetafel aangegeven dat de zonnenvelden bij voorkeur:

- een rustig beeld zouden moeten geven;
- niet met hekken zouden moeten worden afgeschermd (liever door sloten);
- zorgvuldig ingepaste behuizing van randapparatuur zouden moeten hebben.

3.2.3 Technische analyse

Een zonneveld heeft een aansluiting op het elektriciteitsnet nodig. Voor beide locaties is dat mogelijk. Het moet dan wel gaan om een aansluiting van maximaal 2 MW. Een dergelijke aansluitmogelijkheid is in beide gevallen qua afstand tot het beoogde zonneveld mogelijk. Voor een dergelijke aansluiting is ook in beide gevallen voldoende capaciteit aanwezig in en om IJlst (om de stroom af te kunnen nemen).

De coöperatie wil zoals gezegd het zonneveld ontwikkelen als coöperatie. Daarbij wil zij gebruik maken van de zogenaamde 'postcoderoos-regeling' waardoor mensen in IJlst en omliggende postcodegebieden financieel aantrekkelijk kunnen deelnemen in de coöperatie.

3.2.4 Financiële analyse

Beide locaties zijn financieel haalbaar gebleken. Hier is een globale studie naar verricht. Voor beide locaties is een oost/west-opstelling noodzakelijk. Dat levert wellicht iets minder opbrengst op, maar nog altijd de (voor de businesscase noodzakelijke) 2% tot 3% rendement.

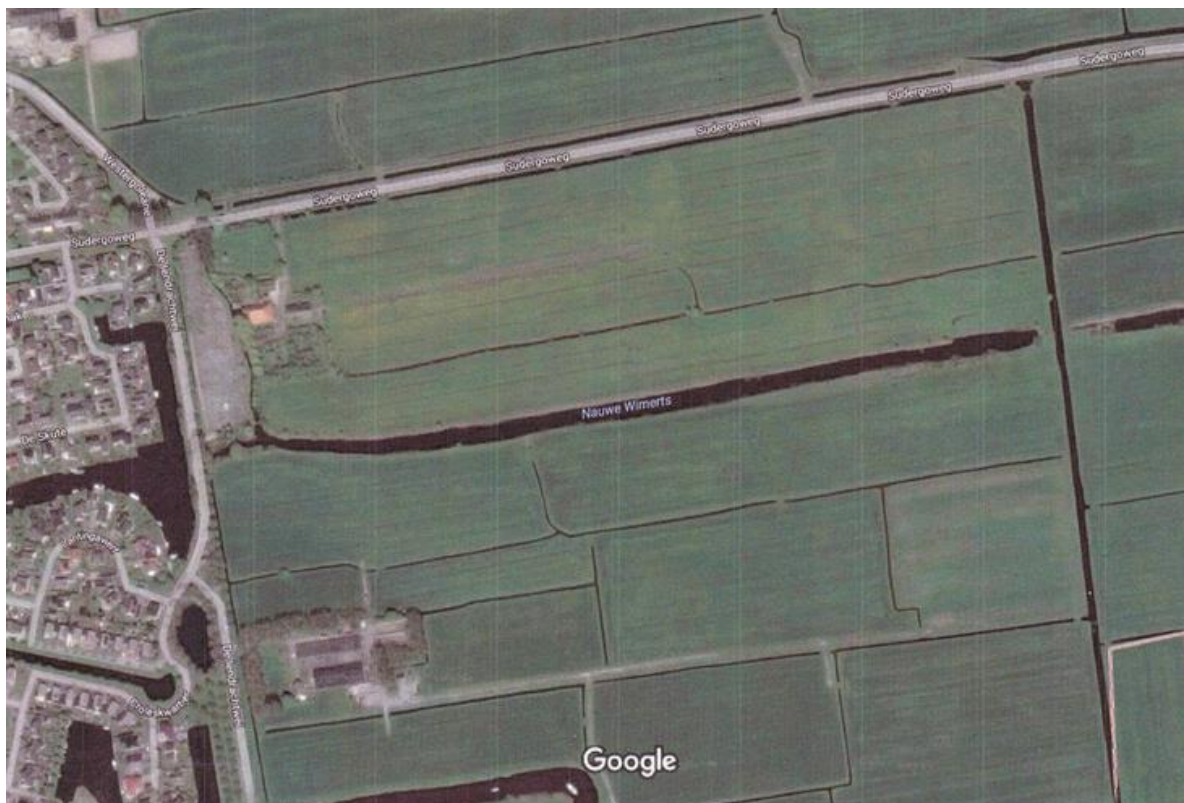
De aansluiting voor de locatie bij het bedrijventerrein zou iets duurder kunnen uitvallen. Daar staat tegenover dat er wellicht gebruik kan worden gemaakt van een bestaande aansluiting op het bedrijventerrein, waardoor de kosten weer lager zouden worden. Dit zal nader worden verkend.

De coöperatie geeft aan dat het lastig is om aan de gemeente leges te betalen vooraf. Ook kan de onroerend zaak belasting (OZB) wellicht (te) hoog oplopen. De gemeente heeft gekeken of en hoe zij de coöperatie daarin tegemoet kan komen. Voor de leges kan worden geregeld dat deze over het verloop van een aantal jaren kan worden voldaan. Naar de OZB zal nog gedetailleerd worden gekeken.

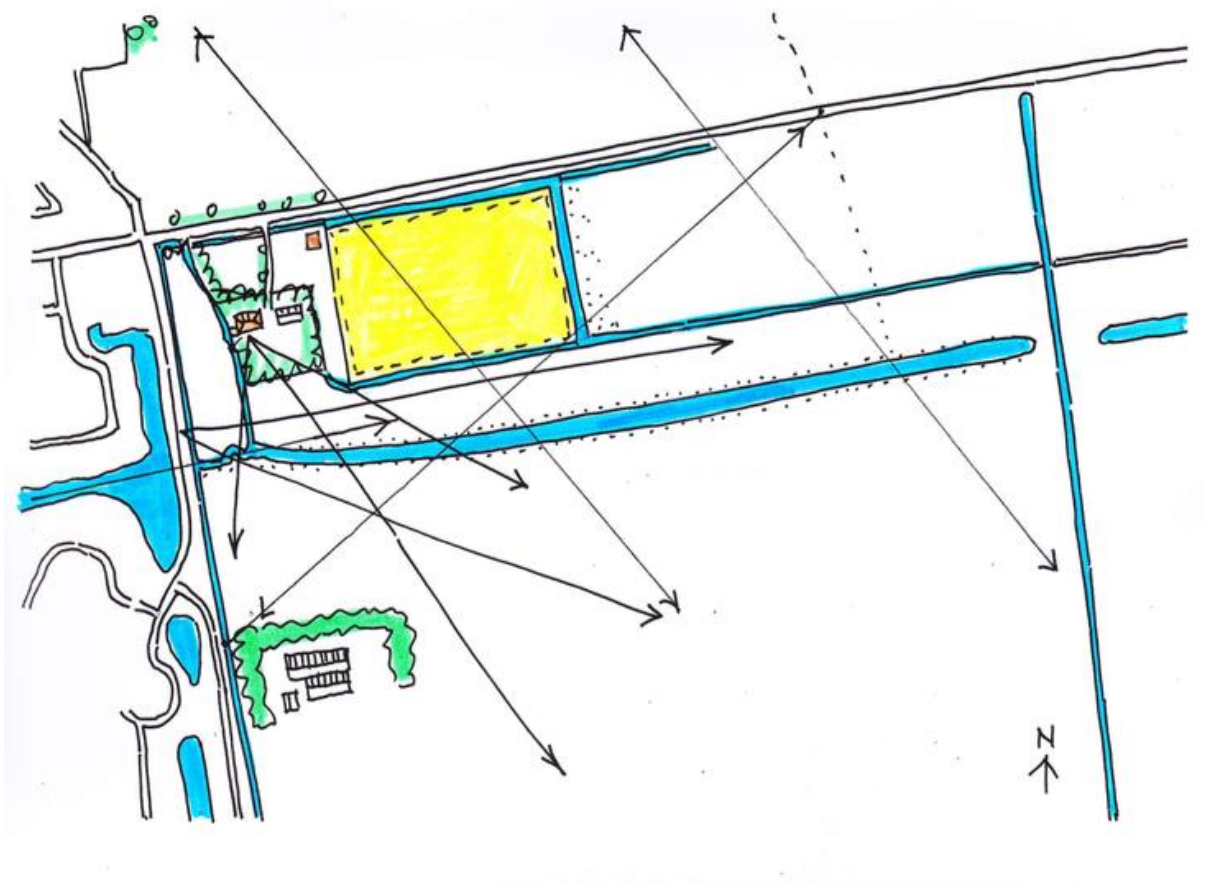
3.3 Ontwikkelingsrichting

Achtereenvolgens worden de locatie aan de Sudergowei en vervolgens de locatie aan de rand van het bedrijventerrein beschreven.

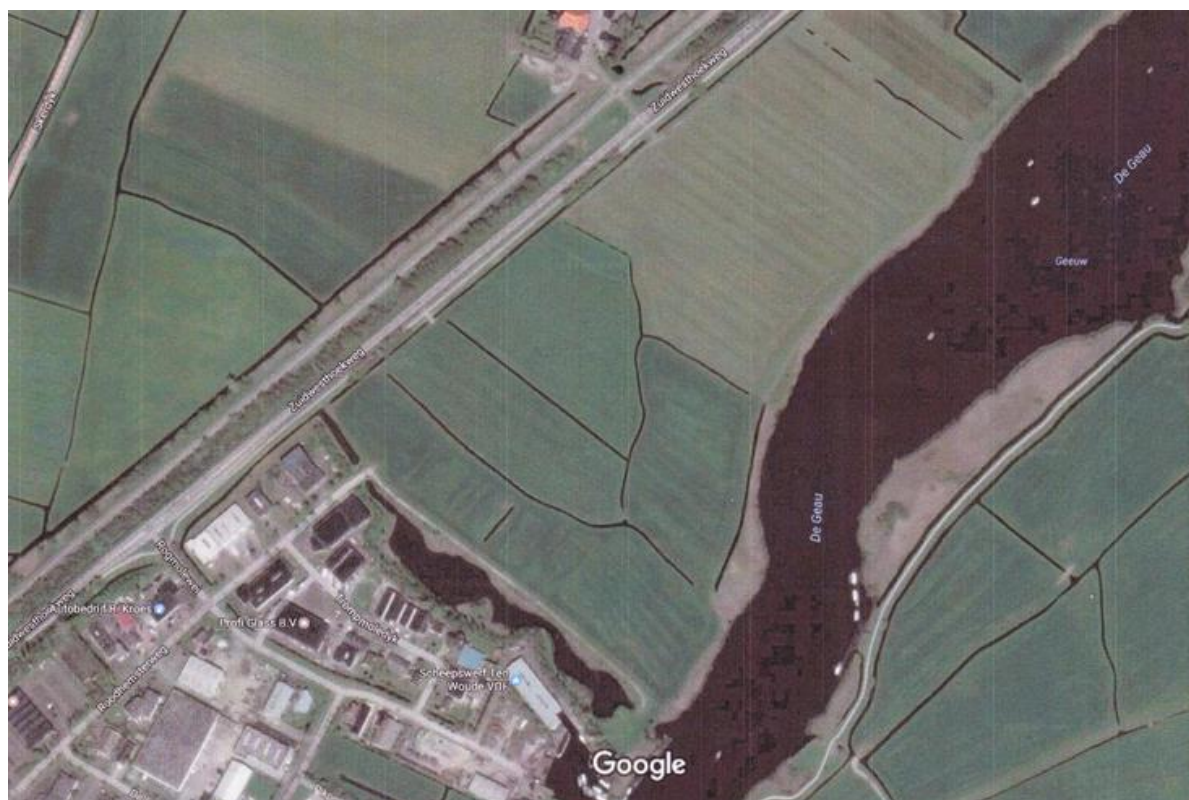
De locatie aan de Sudergowei

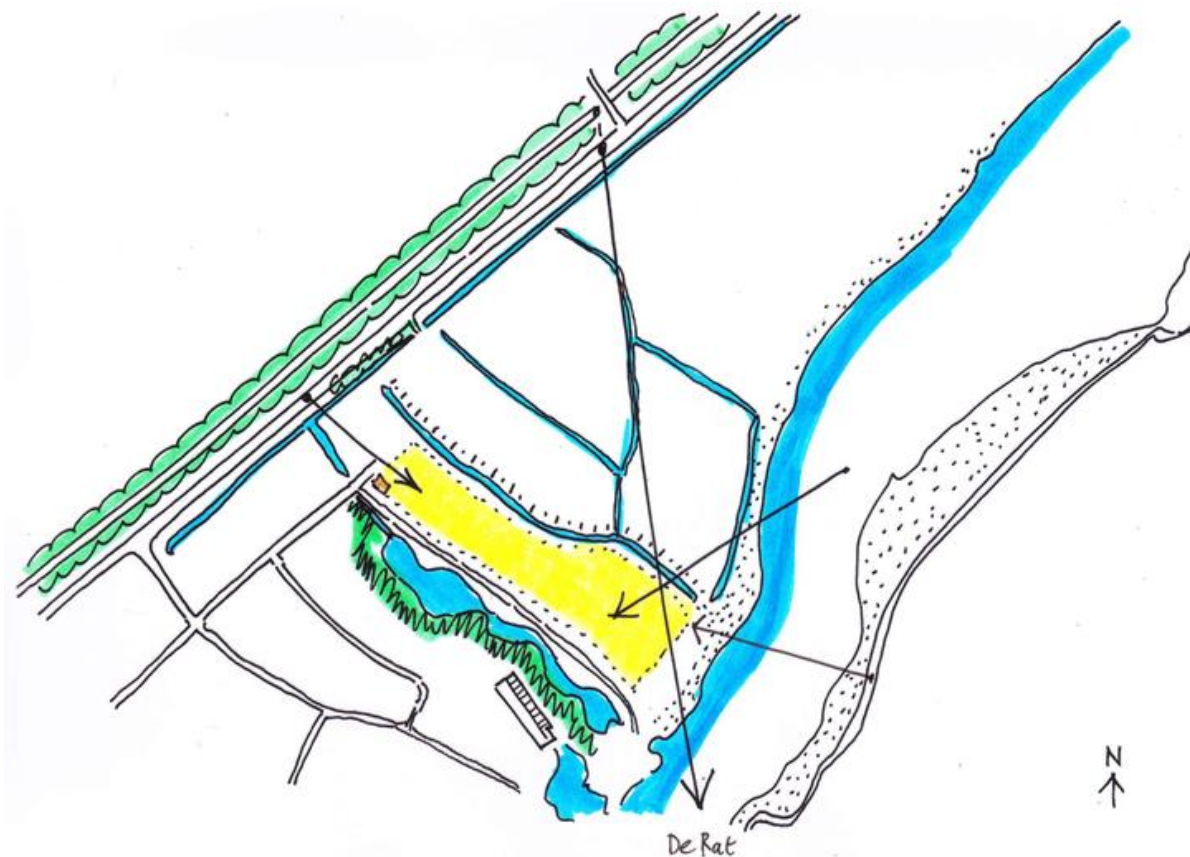
1. Met de eigenaar van de woonboerderij is afgesproken dat er ruimte vrij blijft rond het erf. Met name het gedeelte aan de zuidzijde tussen erf en vaart. In de schets is er ook enige ruimte vrijgelaten aan de oostzijde en nabij de oprit.
2. Om de open ruimte van het landschap zoveel mogelijk vrij te houden, wordt de locatie nabij de boerderij gesitueerd.
3. Het perceel in het verlengde van de vrije ruimte voor de boerderij wordt ook vrijgehouden, in verband met doorzichten vanuit IJlst.
4. Zo ontstaat er een rechthoekige kavel in het open landschap waarbij een opstelling gewenst is, die zo laag als mogelijk is.
5. Doordat de Sudergowei aan de noordzijde van het perceel ligt is, zou er zicht op de achterkanten van de panelen ontstaan. Daarom geniet een oost-west opstelling de voorkeur.
6. Ter beveiliging van de panelen wordt gedacht aan een sloot aan ten minste drie zijden van het terrein. De bermsloot van de Sudergowei zal verbreed moeten worden.
7. De sloot aan de oostrand kan een natuurvriendelijke oever krijgen. Hierin gaat riet groeien, maar struiken en bomen niet.
8. Trafohuis situeren in de zone langs de oprit naar de boerderij. Situering tussen de zonnepanelen schaadt de openheid van het landschap door de hoogte van het gebouw.
9. In principe is de opzet functioneel.

De locatie aan de rand van het bedrijventerrein

1. De aangeboden locatie bestaat uit twee percelen langs De Geau, die worden gescheiden door de voormalige opvaart. Eén langwerpig perceel grenst tevens aan de parkzone langs het bedrijventerrein. Voor dit perceel wordt gekozen, omdat het aansluit aan het bedrijventerrein. Het dijkje van de voormalige opvaart zorgt voor een logische landschappelijk begrenzing.
2. Het zicht op de molen De Rad moet vanuit de Zuidwesthoekweg en de trein behouden blijven.
3. De strook met panelen begint pas ten zuiden van de doorgetrokken weg vanuit het bedrijventerrein en eindigt bij de zuidpunt van de vijver, zodat de panelen op ruime afstand van De Geau blijven.
4. Het open landschap vraagt om een lage opstelling van de panelen. De voorkeur gaat uit naar een oost-westopstelling. Terrein misschien verlagen, afhankelijk van het waterpeil.
5. Het wandelpad blijft gehandhaafd en kan extra worden verbijzonderd.
6. De voormalige opvaart verbreden met aan de westzijde een oever met riet. Geen bomen en stuiken.
7. Het trafohuis opnemen in de rand van het bedrijventerrein.
8. In principe is de opzet verder functioneel.
9. Zorgen dat er iets gebeurt tegen vandalisme.
10. Ideeën: oplaadpunt voor boten, aanlegmogelijkheden voor boten en /of een trailerhelling.

3.4 Voorkeurslocatie

Tijdens de tweede Sinnetafel bleek dat beide locaties mogelijkheden bieden voor het ontwikkelen van een zonneveld. Door de aanwezigheid is wel een voorkeur uitgesproken voor de locatie bij het bedrijventerrein.

Het is volkomen logisch om bij de ontwikkeling van het zonneveld aan te sluiten bij het bedrijventerrein. Dat geeft een functionele binding. Bovendien gaat de ontwikkeling van een zonneveld op deze locatie nauwelijks ten koste van de beleving van het 'open landschap'; iets wat bij de locatie aan de Sudergoweg meer het geval zal zijn. Een voordeel van die locatie is dat er een 'strakkere' opstelling kan worden gerealiseerd (door de vorm van het perceel). Daar staat tegenover dat op de locatie bij het bedrijventerrein speelser met de landschappelijke inpassing kan worden omgegaan en dat er betere koppelkansen liggen ten aanzien van recreatie en water.

Bijlage

UITVOERING PILOT MIENSKIPSENERGIE

INLEIDING

De notitie “Ruimte voor de Zon” waarmee de gemeenteraad op 10 november 2016 heeft ingestemd geeft kaders aan betreffende de realisatie van zonneweiden in Súdwest-Fryslân.

Vanuit het oogpunt van duurzaamheid zijn een aantal initiatiefnemers voor de realisatie van zonneweiden benaderd om deel te nemen aan een pilot om als experiment zonneweiden te realiseren binnen de maximale (wet) en regelvrije ruimte en gebaseerd op de waarden ‘draagvlak, participatie en financiële haalbaarheid’.

De raad heeft aangegeven dat er op basis van de pilot 3 zonneweiden mogen worden gerealiseerd. Na realisatie van deze 3 zonneweiden dient er een evaluatie plaats te vinden. De notitie ‘Ruimte voor de zon’ kan hierna eventueel worden aangepast.

De notitie “Uitvoering pilot MienskipsEnergie” beschrijft de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de pilot. Het stelt criteria voor MienskipsEnergie, beschrijft het instrument Sinnetafels en geeft in het kort de omgevingsrechtelijke spelregels aan.

MIENSKIPSENERGIE

MienskipsEnergie is een instrument dat is opgezet vanuit de Energiewerkplaats Fryslân. Het is een werkwijze bedoelt voor gemeenschappen, om gezamenlijk beslissingen te nemen over energievraagstukken in de eigen omgeving en daar zelf uitvoering aan te geven.

Bij MienskipsEnergie komen een drietal waarden naar voren waaraan voldaan moet worden. Er moet sprake zijn van:

- I. Betrokkenheid
- II. Legitimiteit
- III. Rendement

ad I: Betrokkenheid

De initiatiefnemer moet het volgende aangeven:

- Het gebied waar het initiatief zich op richt;
- De wijze waarop alle bewoners van 21 jaar en ouder die wonen in het gebied kunnen participeren in het project;

- De wijze waarop bewoners en bedrijven zullen worden benaderd.
Het moet hierbij voldoende aannemelijk zijn dat een ieder op de hoogte had kunnen zijn van het initiatief. Op deze manier wordt willekeur en uitsluiting voorkomen.

Ad II: Legitimiteit

De legitimiteit bestaat uit drie onderdelen: democratische legitimiteit, juridische legitimiteit en output legitimiteit.

Democratische legitimiteit

De initiatiefnemer geeft het gebied aan waar voldoende draagvlak moet zijn. Dit is een ander gebied dan waar de betrokkenheid wordt gezocht. Het “draagvlakgebied” moet in ieder geval in het gebied liggen waar ook de potentiële betrokkenen wonen.

Er is voldoende draagvlak als aan onderstaande twee voorwaarden wordt voldaan:

1. driekwart van de mensen in het draagvlakgebied mag niet aantoonbaar tegen het aanleggen van de zonneweide zijn (kwantitatief).

Voor de bewoners die in het draagvlakgebied wonen organiseert de initiatiefnemer tenminste één bijeenkomst. Dit dient vastgelegd te worden in het projectplan. Iedereen binnen het “draagvlakgebied” moet op de hoogte kunnen zijn van deze bijeenkomst. Voor de bewoners uit het draagvlakgebied moet duidelijk zijn dat het draagvlak wordt gemeten tijdens de bijeenkomst. Een telling tijdens de bijeenkomst volstaat namelijk om het draagvlak te meten en te bepalen.

2. Tegenstanders van de zonneweide dragen geen zwaarwegende argumenten aan waardoor het plan niet gerealiseerd zou mogen worden (kwalitatief).

De initiatiefnemer geeft in zijn plan van aanpak aan hoe wordt omgegaan met bewoners die het niet eens zijn met het initiatief.

Juridische legitimiteit

De initiatiefnemer geeft aan:

- welke rechtsvorm hij kiest voor het initiatief;
- op welke wijze invulling wordt gegeven aan de bestaande wet- en regelgeving.

Output legitimiteit

De initiatiefnemer geeft aan:

- welk gemeentelijk beleidsdoel met het initiatief wordt ingevuld. In dit geval gaat het om de bijdrage aan een energieneutrale samenleving.
- De wijze waarop een bijdrage wordt geleverd aan het ingevulde beleidsdoel.

Ad III: Rendement

Het gaat hier om de wijze waarop de financiële middelen zo effectief mogelijk worden ingezet. De initiatiefnemer moet hierbij inzichtelijk maken wat de kosten van het initiatief zijn, wie deze kosten draagt en op elke wijze de baten terugvloeien naar de samenleving. Uit de berekeningen moet blijken of het plan financieel haalbaar is.

De initiatiefnemer moet in zijn Plan van aanpak de hierboven genoemde waarden uitwerken en aantonen dat aan de gestelde criteria wordt voldaan.

SINNETAFELS

De provincie Fryslân heeft een methode opgesteld om gemeenten en initiatiefnemers te ondersteunen bij de ruimtelijke- en landschappelijke inpassing van zonneweiden en hierbij het besluitvormingsproces te versnellen. De provincie noemt deze methode “Sinnetafels”.

Sinnetafels is een methode die vergelijkbaar is met de Nije Pleats methode. Door in een vroeg stadium met belangrijke partijen (o.a. provincie, gemeente, netwerkbeheerder) om de tafel te zitten wordt geprobeerd overeenstemming te bereiken over de ruimtelijk- en landschappelijke inpassing van de te ontwikkelen zonneweide. Het gezamenlijk overleg levert ten eerste veel tijdswinst op en tegelijkertijd wordt er een stevige basis gelegd voor de omgevingsvergunning.

Een positief resultaat van de Sinnetafels is een vereiste voor de gemeente om medewerking te verlenen aan een initiatief.

OMGEVINGSRECHT

Voor het omgevingsrecht is relevant of zonnepanelen op daken van gebouwen worden geplaatst of op de grond. Het aanleggen van een zonneweide op de grond heeft namelijk een meer ingrijpende ruimtelijke impact dan het plaatsen van een aantal zonnepanelen op een dak. Voor het aanleggen van een zonneweide is, anders dan voor het plaatsen van zonnepanelen op een dak, een omgevingsvergunning nodig. In de meeste gevallen zal de te realiseren zonneweide in strijd zijn met de huidige bestemming waardoor er, of moet worden afgeweken van het bestemmingsplan of een nieuw bestemmingsplan moet worden opgesteld. Dit heeft tot gevolg dat er een uitgebreide voorbereidingsprocedure gevolgd moet worden.

De voorkeur wordt gegeven aan een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Reden hiervoor is dat een zonneweide wordt gezien als een ‘tijdelijke’ functie. Op deze manier blijft de huidige bestemming eerst op het betreffende gebied liggen.

In de aanvraag om een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan moet de aanvrager gemotiveerd, in de vorm van een ruimtelijke onderbouwing, aangeven dat zijn initiatief is voorzien van een goede ruimtelijke ordening. Er moet sprake zijn van een aanvaardbare kwaliteit voor de leefomgeving. Alle omgevingsaspecten (o.a. milieu, geluid, veiligheid, ecologie, cultuurhistorie) moeten hierbij worden meegenomen.

Colofon

Verkavelingsplan

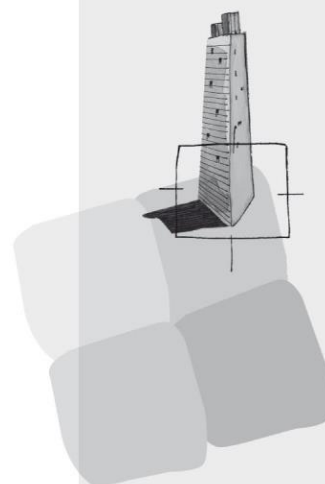
Weusthuis en partners

Rapport

BügelHajema Adviseurs bv
Mevrouw ir. M. Teensma

Projectnummer

027.86.50.01.00

BügelHajema Adviseurs bv
Adviseurs voor
leefomgeving en
omgevingsrecht BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort

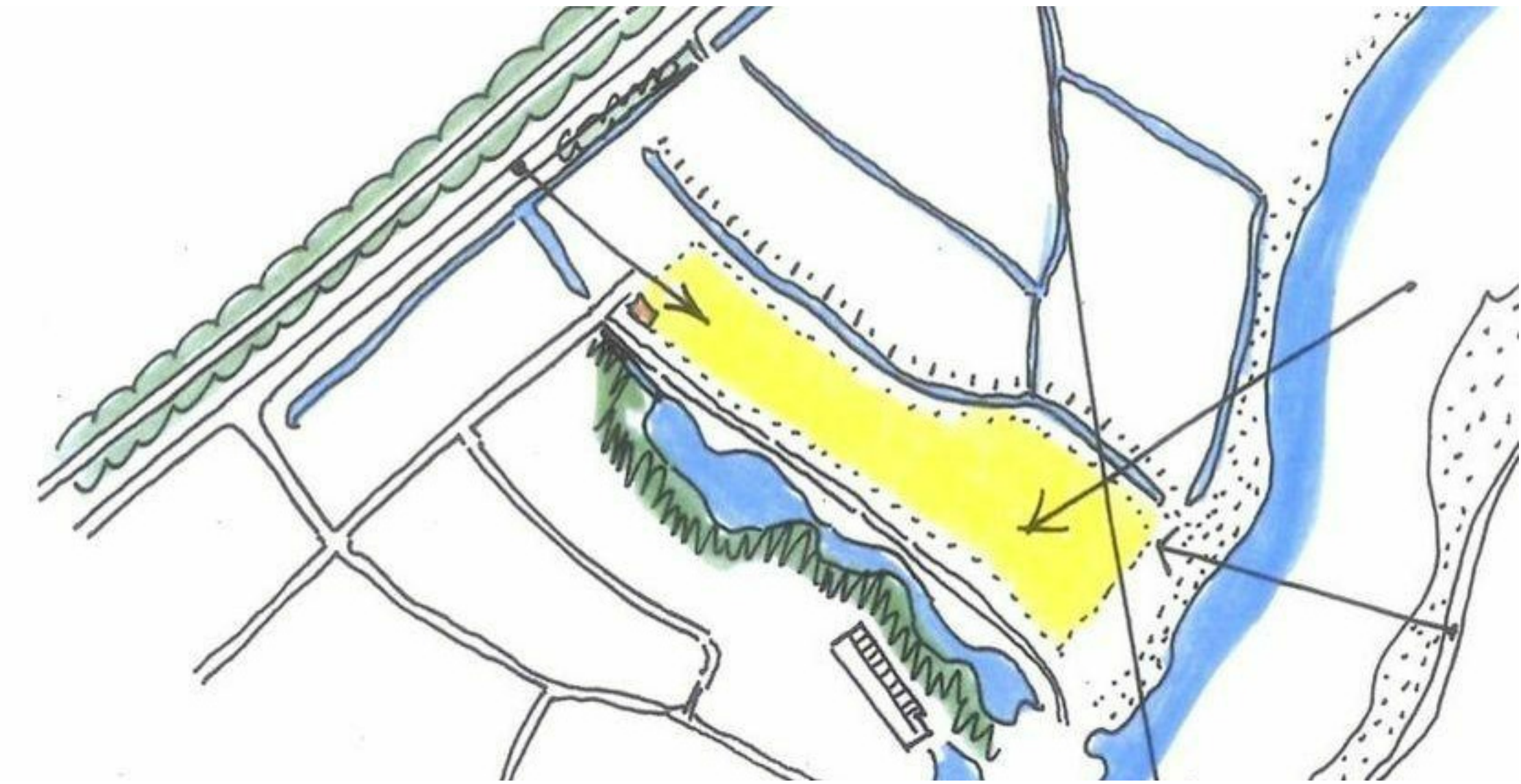
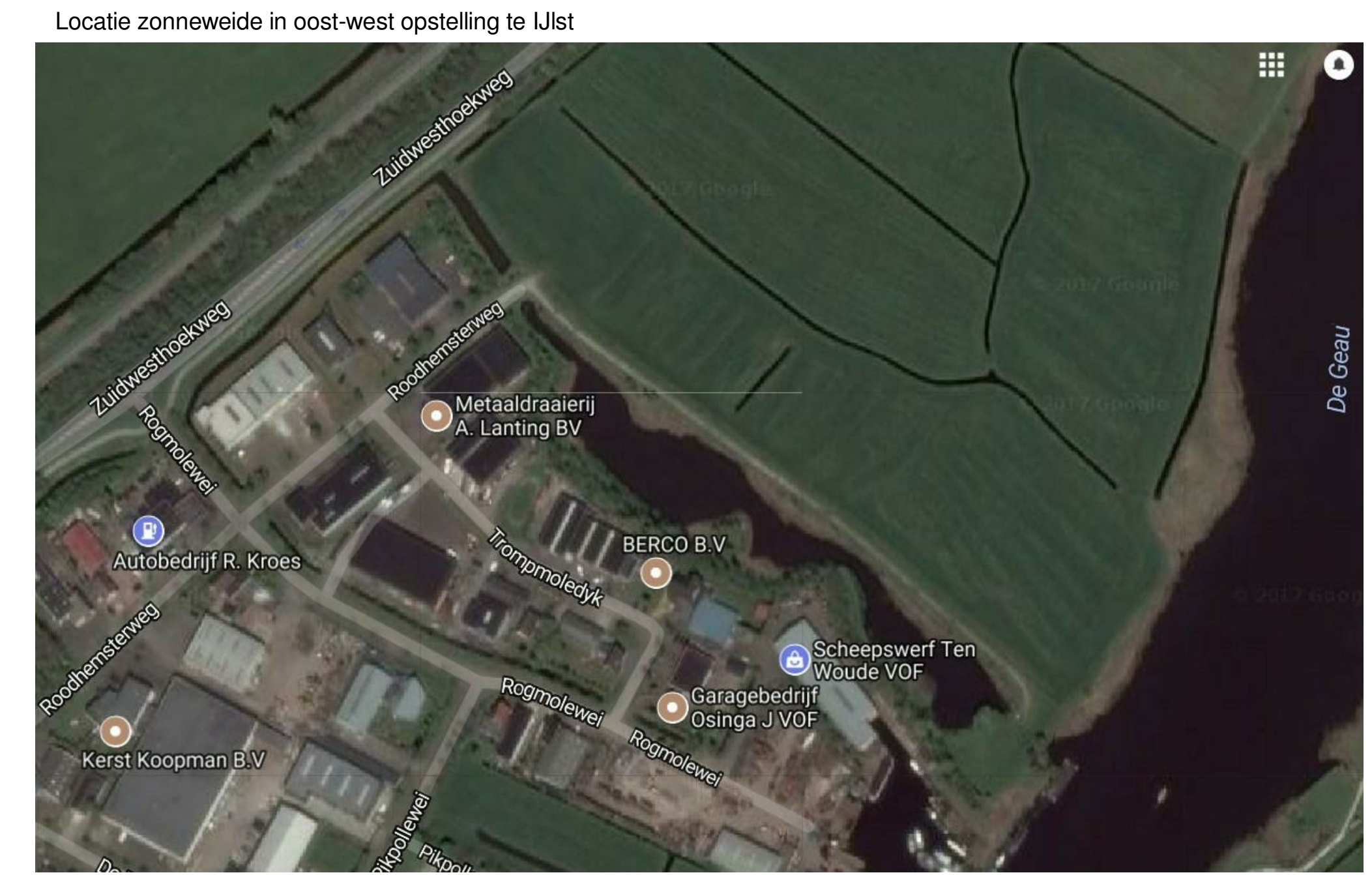

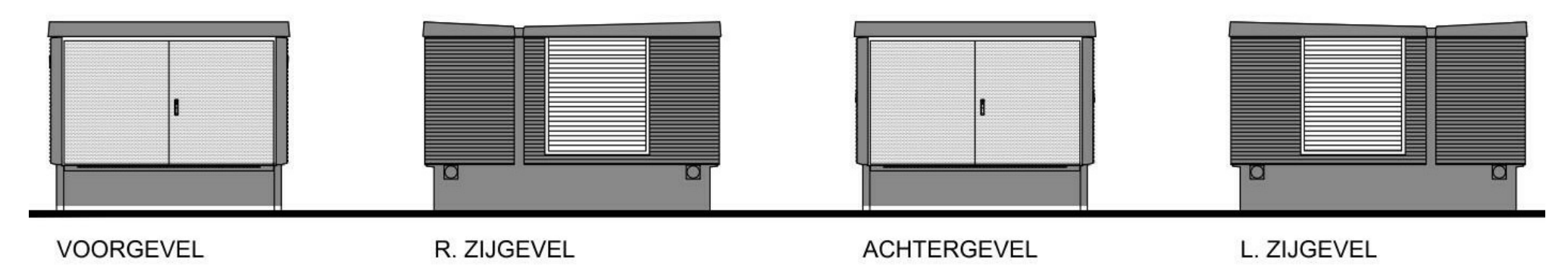
Foto vanaf Zuidwesthoekweg

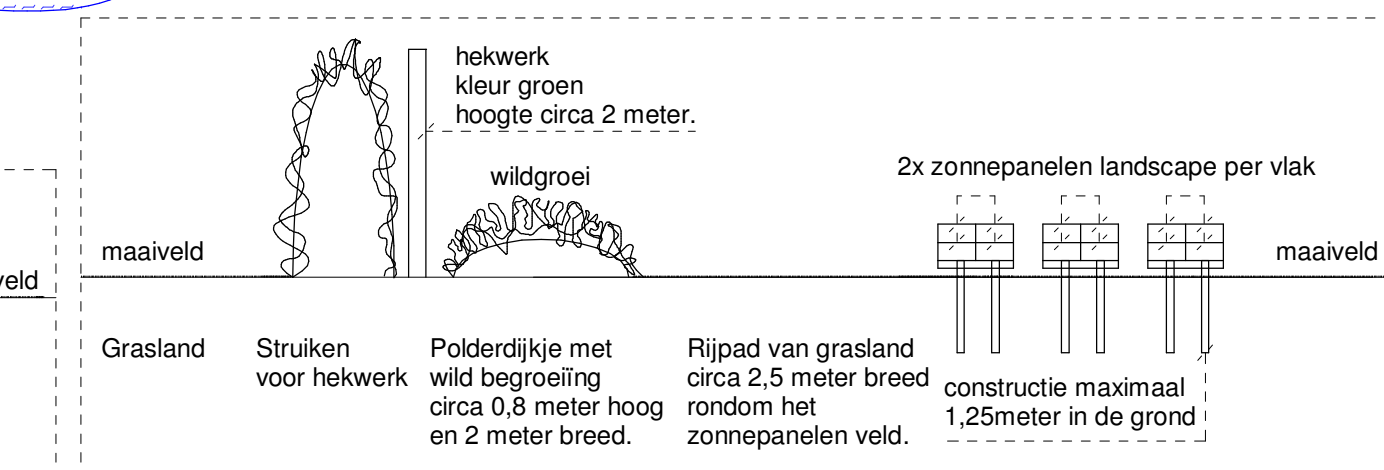
Principe wildgroeï.
Op het polderdijkje van circa 2 meter breed en 0,8 meter hoog komt wildgroeï.

Principe trafostation.
1 meter vrije ruimte rondom het trafostation.

Principe doorsnede C

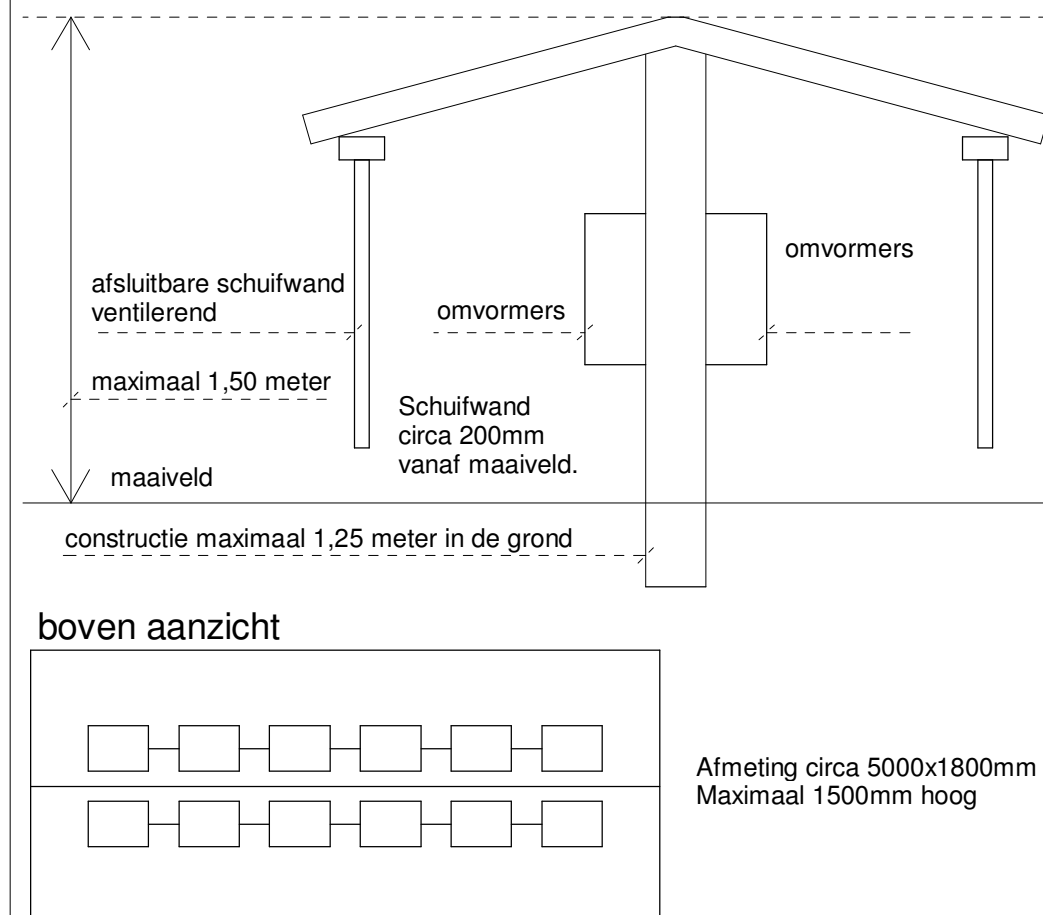

Principe zonnepanelen veld.

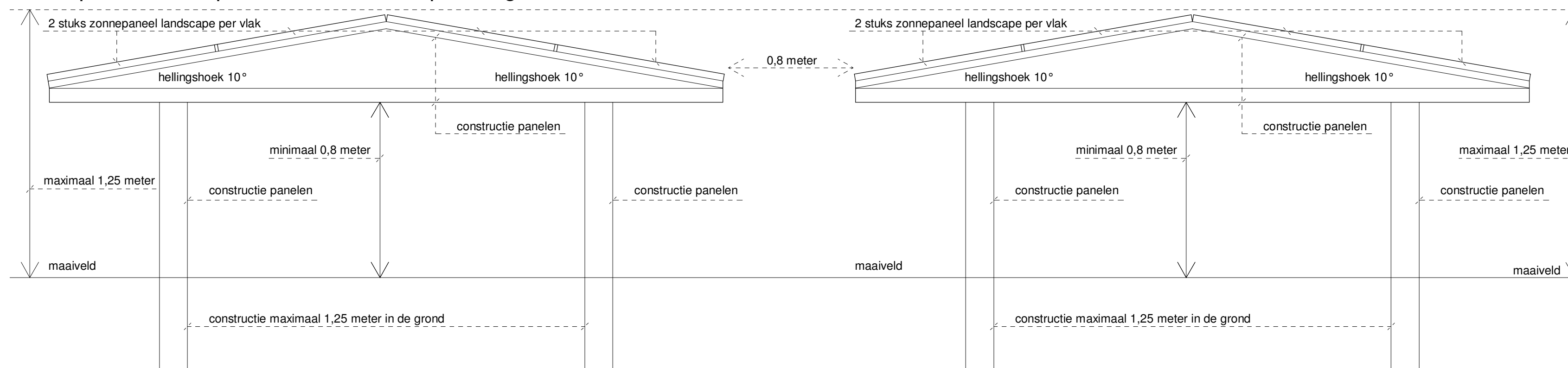

Zonnepanelen: type Full Black
- Oost-West opstelling.
- Hellingshoek 10 graden.
- Afstand tussen de panelen 0,8 meter.
- Aantal panelen 9500 stuks. Totaal 2,66MWP.

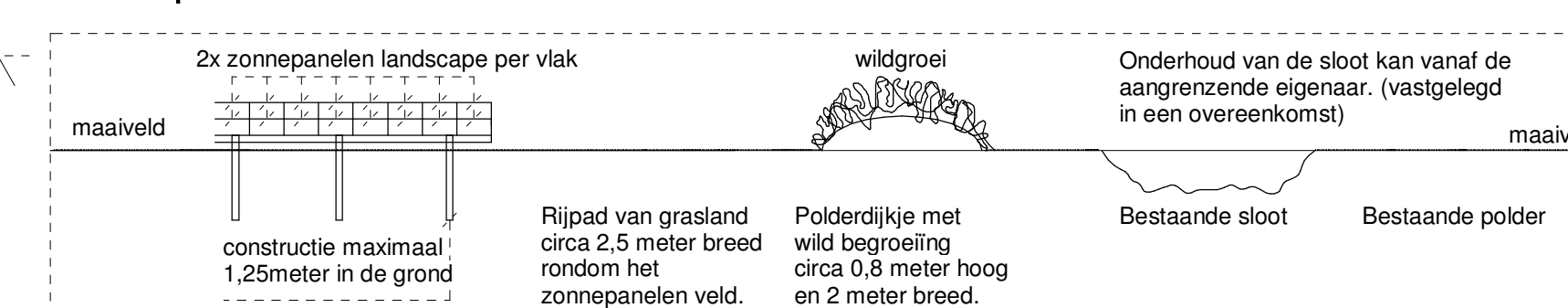
Principe detail opstellings ruimte omvormers

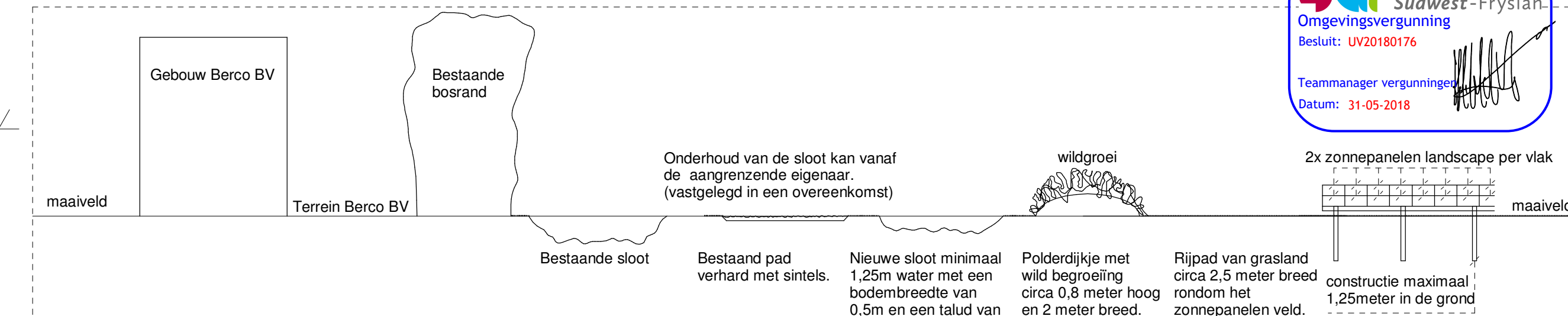
Principe detail PV-panelen oost-west opstelling

Principe doorsnede A

Principe doorsnede B

Ontwerp

Gekend:	SVJA	Projectleider:	AJS	Datum:	20-03-2018	Gew:		Formaat:	A0	Schaal:	1 : 500
Onderdeel:	Zonneweide in oost-west opstelling te IJlst	Beauf:	0920180176	Datum:	31-05-2018	Beauf:		Beauf:		Beauf:	
Project:	Stroomtuin IJlst	Beauf:		Beauf:		Beauf:		Beauf:		Beauf:	
Opdrachtgever:	Energie Coöperatie IJlst	Beauf:		Beauf:		Beauf:		Beauf:		Beauf:	